

Offisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

- Giv akt!
- Leserinnlegg
- BFO Ung
- Pensjon

HJEMMEKONTOR?

Offisersbladet har spurt fem utvalgte

• Sjef Hæren om digitaliseringen av Hæren • BFO-medlem og «Fenrik» i Kp Lauritzen • Restaureringen av Gloster Gladiator 423!

K2 : Neste generasjons stridsvogn er klar for konkurransen

K2 er en av de mest avanserte stridsvognene i verden. Den nyutviklede stridsvognen er basert på banebrytende teknologi. Kombinasjonen av velprøvd og moderne europeisk og koreansk teknologi gir stridsvognen det høyeste nivået av beskyttelse, ildkraft og mobilitet.

K2 s unike egenskaper gjør at vognen er svært godt tilpasset den krevende norske topografien med dype daler og utfordrende fjellområder. Dette, kombinert med det moderne designet og tekniske løsninger til K2, gjør stridsvognen til det beste valget for Norge. En fulldigitalisert K2 tilrettelegger for sømløs og kosteffektiv introduksjon av et moderne ICS. Det muliggjør en fullverdig integrasjon av stridsvognen mot øvrige digitaliserte plattformer i Hæren. Samtidig kan Norge se frem til økt deltagelse fra norsk industri som igjen bidrar til økt forsyningssikkerhet og beredskap i en levetidsperiode på mer enn 30 år.

Det er bra at Norge anskaffer nye stridsvogner gjennom åpen konkurranse og i partnerskap med Sør-Koreanske myndigheter. Ved å teste de forskjellige stridsvognene mot hverandre under norske forhold, får Norge et klart og tydelig bilde av hvilken stridsvogn som best møter Norges langsiktige behov.

K2 er klar for konkurransen.

HYUNDAI
Rotem

BELL 525

NEXT GENERATION WORKHORSE HELICOPTER
FOR THE NORWEGIAN ARMY & SPECIAL FORCES.
TECHNOLOGY THAT SETS A NEW STANDARD
FOR FLIGHT IN THE 21st CENTURY

CONTACT

Robin Wendling
Regional Sales Manager
Western Europe & North Sea
+33 642 158 277
rwendling@bellflight.com

Ole Petter Bakken
CEO and President
+47 468 11 828
opb@nadg.no

2
april 2021

Offisersbladet

ORGAN FOR BEFALETS FELLESGRUPP

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no - Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 20
E-post: mona.audne@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Stat

ANNONSESALG:

E-POST: offisersbladet@bfo.no
Mobil: 928 14 251

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punktpricke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

Nestleder BFO Rune Rudberg opererer primært fra hjemmekontor i disse dager.

REDAKSJONEN AVSLUTTET:

9. april 2021
(Bekreftet opplag 2. halvår 2020 - 10.400)

UTGIVELSESPÅN 2021:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
Nr 3 juni	28. mai	11. juni
Nr 4 august	13. august	27. august
Nr 5 oktober	1. oktober	15. oktober
Nr 6 november	19. november	3. desember

Offisersbladet drives etter redaktørplakaten.

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

redaktøren

DEBATTEN GÅR!

Vel overstått påske alle sammen.

Flere av oss sitter fortsatt på hjemmekontor i det mer eller mindre nedstengte Norge. Men i den operative delen av Forsvaret, må tjenesten gå sin gang, selv med mindre lokale smittetilfeller.

Offisersbladet har i denne utgaven spurt fem utvalgte om deres opplevelse og gjennomføring av tjenesten under denne corona-pandemien. Nå har jo de fleste av oss blitt noen racere på Teams-møter, som er plattformen som de fleste møter nå blir gjennomført på.

Det er nok mange av oss som savner den menneskelige kontakten, kaffepausene i løpet møtet, med en prat på gangen, lunsjen med den uformelle og hyggelige kollegiale praten. For mitt vedkommende, savner jeg også utvidet mulighet til å besøke avdelingene ute, samt mulighet/tillatelse til å være til stede på øvelser.

Men forsvarsdebatten rundt en rekke temaer ruller fortsatt livlig i diverse medier. USAs og NATOs stadig økende tilstedeværelse i Nordområdene, er et hett tema. Med B-1 Lancer strategisk bombefly på øvelse på Ørland Hovedflystasjon, og Amerikansk atomdrevet strategisk ubåt som dukker opp utenfor Tromsø, er markeringer som bekrefter den økte interessen for Nordområdene og Arktis. Russiske styresmakter reagerer selvfølgelig som forventet, imens reetableringer og stor styrkeoppbygging på Kola-halvøya, ikke får like stor oppmerksomhet. Men én ting er sikkert, forholdet NATO-Russland er på frysepunktet.

Under en debatt på Dagsnytt-18 for en drøy måned siden, ble alliert tilstedeværelse i nord debattert. Moxnes fra partiet Rødt deltok blant andre, og forsvarsminister Bakke-Jensen på link fra sitt kontor. Moxnes spurte om ikke forsvarsministeren burde spurt sjef Forsvarets Operative Hovedkvarter om den spente situasjonen i nord. Da svarte Bakke-Jensen overraskende nok at han kun forholder seg til forsvarssjefen, alt annet vil være anarki. Hvorpå Moxnes repliserte, nei det ville vært demokrati Bakke-Jensen. Akkurat der skal Moxnes få ett poeng. For Bakke-Jensens uttalelse stimulerer ikke akkurat til uttrykksfrihet og deltagelse i den offentlige debatt.

Helt til slutt vil jeg nevne at artikkelen fra Kongsberg om NASAMS i denne utgave, får være en «teaser» til den store og atomfattende artikkelen om luftvern i neste utgave. Les også hva sjef Hæren generalmajor Lars Lervik mener om digitalisering av Hæren i denne utgaven.

La oss håpe at vi kan gjenoppta en normal tilværelse i løpet av sommeren, og inntil da, lykke til med jobb/tjeneste!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

faste saker:

Redaktøren: Debatten går!

Kjekt å ha!

Litt av hvert

BFO leder

Giv akt!

Hva skjer?

BFO Ung/KAFO

Pensjonssidene

Leserinlegg

Tilbakeblikk

Filmanmeldelse

10 gode grunner til å være medlem i BFO

Medlemsfordeler

Internasjonale nyheter

5

13

18, 41, 42

24

26

28

40

44

46, 48

50

56

66

67

70

58-59

56-57

20-21

14-15

artikler:

Fem om bruk av hjemmekontor

Sjef Hæren om videre digitalisering av Hæren

«Fenriken» som ble rikskjendis

Kongsberg videreutvikler og produserer luftvern for fullt!

Marinejegeren som ble eier av maritimt sikkerhetssenter

Nå restaureres historiens viktigste norske jagerfly!

Den siste krigsseiler

Heave away – haul away!

8

14

20

22

54

58

64

68

KONGSBERG

ONE SYSTEM

- TO GROW WITH

MIX OF MISSILES

- FOR MISSION FLEXIBILITY

EVOLUTION CONTINUES

- APPROACHING FULL SPECTRUM AIR DEFENCE

AIM-120 AMRAAM

AMRAAM Extended Range (ER)

AIM-9X Sidewinder

www.kongsberg.com

NASAMS
Air Defence System

Fem om bruk av hjemmekontor

Offisersbladet har stilt fem spørsmål til fem utvalgte, om bruken av hjemmekontor under den pågående coronapandemien. Saken fra sjef FOH er det BFOs HTV FOH Hans Petter Myrseth som har skrevet, basert på intervjuet av sjef FOH inne i fjellanlegget. De fire andre har selv besvart de fremsendte spørsmål.

Generalmajor Lars Christian Aamodt, NK Forsvarets operative hovedkvarter

TEKST: BFOs HTV VED FOH HANS PETTER MYRSETH FOTO: PROTOKOLL/FOH

HVA TENKTE DU DA NORGE BLE STENGT NED I MARS I FJØR?

– Min første tanke, var at dette er alvorlig, og her må vi handle. Utfordringen var vel også at vi kanskje ikke helt skjønnte hva som hadde truffet oss. I den forbindelse ble det også vanskelig å umiddelbart avgjøre hva som ville være rett å gjøre. Jeg bestemte derimot å samle sammen kompetanse innenfor dette området, slik at vi raskt kunne beslutte en handlingsplan for å opprettholde tilstrekkelig operativitet, i henhold til vårt oppdrag.

HVORDAN OPPLEVER DU Å HA SÅ MANGE ANSATTE PÅ JOBB, MED SÅ STRENGE SMITTEVERNTILTAK?

– Dette oppleves krevende og i tillegg er det en kilde til konstant litt høyere press. Jeg må også ærlig innrømme at jeg er veldig bekymret for å få smitte inn i fjellanlegget. En utfordring er derfor å balansere antall ansatte inne i fjellanlegget, opp mot evnen til å gjennomføre de operative prosessene på en tilfredsstillende måte. Jo flere som er i anlegget, jo større blir jo i prinsippet smitterisikoen. Som arbeidsgiver er jeg også bekymret for at noen av mine ansatte skal bli smittet. Ikke minst dreier bekymringen seg om hvor alvorlig syke de kan bli av dette viruset. Jeg har selv møtt mennesker som har fått alvorlige senskader av COVID 19, så jeg kjenner virkelig på denne følelsen.

KAN FOH LØSE SITT OPPDRAG, HVIS STORE DELER AV DE ANSATTE ER PÅ HJEMMEKONTOR?

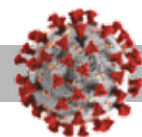
– Her er svaret helt klart, NEI. I hvertfall ikke over særlig lang tid. Noen ugraderte prosesser kan gjennomføres fra hjemmekontor, men det løser bare deler av FOHs oppgaveportefølje. For å løse hovedkvarterets oppgaver, så er vi avhengig av mange forskjellig kompetanser på jobb og tilgang til høygraderte systemer. Både for å gjennomføre våre operative prosesser, samt utøve operativ ledelse.

HVORDAN HAR FOH TILPASSET DRIFTEN FOR Å TILFREDSSTILLE KRAV TIL SMITTEVERN?

– Vi har iverksatt og etablert mange konkrete tiltak for å imøtekomme smittevern. Helt konkret dreier dette seg om at vi så langt det er mulig har spredd de ansatte på flere lokasjoner. Det vil si at vi i mye større grad har tatt i bruk arbeidsstasjoner også utenfor fjellanlegget. Vi har justert arbeidstid, forpleiningsrutiner, utarbeidet klare transportrutiner, samt at det er gitt begrenset frihet til de vernepliktige. I tillegg har vi en kontinuerlig ambisjons vurdering, som regulerer behovet for antall bemannede posisjoner i fjellanlegget. Jeg vil også trekke frem at vi har

Generalmajor Lars Christian Aamodt, NK Forsvarets operative hovedkvarter.

Forsvarets Operative Hovedkvarter.

hatt ett veldig profesjonelt samarbeid med lokale myndigheter i Bodø. Bodø kommune har virkelig skjønnet FOH sin rolle, og dermed har det vært mulig å finne løsninger som ivaretar hovedkvarterets behov innenfor smittevern konteksten.

Det har også vært et stort fokus på å informere de ansatte om status. I den forbindelse er det, blant annet utarbeidet 2 videoer, der jeg som arbeidsgiver og Nestkommanderende snakker til de ansatte om fakta, hva som gjelder, og ikke minst mine forventninger til hvordan de som ansatte skal forholde seg i denne situasjonen.

Etter min mening har de tiltakene som er etablert, samt de rutiner som er innarbeidet, vært så gode, at vi i november 2020, klarte å gjennomføre øvelse Polaris/Gram med suksess. For meg er dette en god målestokk på at vi har lyktes med vår tilnærming til smitteverntiltak.

HAR ETT ÅR MED COVID 19 SITUASJONEN, PÅVIRKET ARBEIDSMILJØET VED FOH?

– Det er nok feil å si at arbeidsmiljøet ikke er påvirket, men jeg vil allikevel hevde at vi har opprettholdt ett godt arbeidsmiljø, selv om ting er annerledes. Jeg opplever at det er god stemning. Folk smiler ofte, og det er mange blide fjes. Det er nok ett savn at mange av de sosiale arenaene er fraværende, men det virker som at de ansatte faktisk har hatt fokus på at de gleder seg til det blir mulig igjen, istedenfor å bli negativt preget.

Jeg opplever jo også at vi er veldig privilegert. De ansatte ved FOH har hatt en arbeidsplass å gå til. Vi har opprettholdt operativ evne og vi har løst oppdraget. Vi har rett og slett hatt produktive og meningsfylte dager også det siste året. Dette har helt klart bidratt til at det gode arbeidsmiljøet ved FOH har fått leve i beste velgående. I tillegg må jeg få lov til å skryte av forpleiningsavdelingen ved hovedkvarteret. De har tilrettelagt og servert topp mat, til tross for inngripende smitteverntiltak. God mat, gir god stemning, og god stemning er alltid en viktig faktor for å opprettholde et godt arbeidsmiljø.

HAR DIGITAL MØTEAVVIKLING - OG REDUSERT REISEVIRKSOMHET KOMMET FOR Å BLI, NETTOPP FORDI DET ER PENGER Å SPARE?

– Jeg tror dette er kommet for å bli, da det viser seg at de digitale

arenaene fungerer veldig godt. Det vil fortsatt være behov for fysiske møter, men de kan helt klart reduseres betraktelig. Jeg tror vi vil bli mere sunt kritiske til reiser og fravær, samt at vi vil innse at utnyttelse av den digitale løsningen vil virke særdeles tids og ressurs besparende. I tillegg vil reduksjon i reisevirksomhet frigjøre ressurser. Etter min mening ressurser som kan brukes til aktiviteter som bidrar til mer robust og bedre operativ evne.

HVA ER DIN STØRSTE BEKYMRING/TANKER RUNDT COVID 19 OG FOH I ROLLEN SOM FORSVARETS ØVERSTE OPERATIVE TOPPNODE?

– Jeg vil gjenta at jeg hele tiden går rundt med en liten bekymring for at vi får smitte inn i fjellanlegget, og hvilken innvirkning dette vil få på vårt oppdrag og evne til å utøve operativ ledelse. På den annen side er dette en bekymring jeg har lært meg å leve litt med, da jeg opplever å ha en stab og rådgivere som gir meg faglige kloke vurderinger på hvordan vi kontinuerlig bør håndtere situasjonen for å holde denne risikoen så lav som mulig.

I tillegg til denne klare bekymringen er det også andre tanker som rører seg i hodet. Dette gjelder spesielt rettet mot de som tjenestegjør i internasjonale operasjoner, og som virkelig har stått og står i det. I tillegg har jeg helt klart noen tanker rundt at vi ikke har fått øvet eller trent våre styrker med den samme høye kvaliteten som vi er vant til. Uansett, så er jeg imponert over hvordan styrkesjefene har tilpasset sine trening og øvingsaktiviteter i denne vanskelige situasjonen og fått mye god effekt ut av de aktivitetene som tross alt er gjennomført. Jeg har også gjort meg noen tanker rundt øvelse Cold Response som skal gjennomføres til neste år. Dette er en stor øvelse med betydelige bidrag fra våre allierte. Det betyr at det må legges ned mye ressurser i planlegging og koordinering. Dette vil helt klart være en utfordring i den COVID 19 situasjonen vi fortsatt befinner oss i. Da FOH har ansvaret for denne planleggingen, så føler jeg litt på at dette må vi lykkes med, slik at øvelsen i 2022 gir den læringseffekten vi etter et annerledes Covid -19 er avhengige av å få for å opprettholde den operative evnen for Forsvaret og for Forsvaret i tett samvirke med både våre allierte og med Totalforsvaret.

Major Jarle Birkeli, Forsvarsmateriell (FMA)

HVORDAN FØLES DET Å LEDE/GJØRE JOBBEN FRA HJEMMEKONTOR?

– Bortsett fra mindre gode arbeidsstillinger som gir smerter i nakken? Siden jeg er teknisk saksbehandler i FMA som jobber litt opp mot leverandører og en god del i SAP så møter jeg en del hindringer. Oppfølging av leverandører går ganske bra selv om man ikke får fysiske møter, men det som skal gjøres etter møter med leverandør skjer kanskje i SAP og da må det utsettes. Siden det er mye som skal gjøre på FisB har jeg erfart at jeg kan jobbe inntil 4-5 dager før jeg må på kontoret for å hente mer å gjøre eller for å jobbe i SAP og svare på e-poster. Det er pr.nå umulig å kommunisere med alle jeg trenger på FO365.

HVILKE KOMMUNIKASJONSPLATTFORMER BRUKES, OG ER DET/DE TILFREDSSTILLELLENDE, OG HVA MISTER MAN NÅR MØTER GJENNOMFØRES DIGITALT?

– Teams og de andre app'ene i FO 365 er plattformer vi bruker til de aller fleste møter internt og eksternt. Om Signal er lov å bruke så brukes nok den også. Idémyldring, og kreative løsninger kommer sjeldent frem på digitale møter. Og siden teams mister oppløsning/kvalitet etter 30min så blir det hakkete og det er fort gjort å miste noe av sammenhengene.

Det har skjedd at jeg har sittet i møte og brukt tid på å finne frem dokumentene som det snakkes om i møtet og dermed mistet litt av sammenheng og blitt «hengende etter».

HVA ER UTFORDRENDE VED Å JOBBE FRA HJEMMEKONTOR, OG HVA SAVNER DU MEST, ETTER EN LENGRE PERIODE PÅ HJEMMEKONTOR?

– Det må jo være fagmiljøet og diskusjonene. Og ikke minst det sosiale, øltime og kake på fredagen.

ER DET NOEN FORDELER MED Å HA HJEMMEKONTOR?

– Får mer tid til FYFO, og jeg slipper å smøre matpakke :-)
Lengre arbeidsdager hvor man jobber fleksibelt (til langt på kveld uten ekstra betaling), men du styrer dagen mer eller mindre selv. Man «drar» på jobb selv om man er litt syk, men det positive er jo at du selv kan tilrettelegge dagen. Man rekker enda flere møter, men får kanskje ikke gjort noe av etterarbeidet?

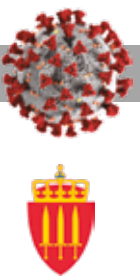
TROR DU AT DIGITAL MØTEAVVIKLING- OG REDUSERT REISEVIRKSOMHET KOMMET FOR Å BLI?

– Helt klart! Vi har dager på kontoret innimellom hjemmekontordagene og da har vi valgt Teams og Skype mellom kontorene for å spare tid i «adming» av møterom og rot med pålogging. Flere av oss har travle dager med mange møter som går i ett. Nå kan du ta møtene fra plassen din og således hente informasjon og oppgaver fortløpende under møtet. Ulempen er disiplin under møtet mtp tlf og «skal bare lese en mail eller svare en tlf».

Jeg føler meg sikker på at vi kommer til å kutte en del ned på reisingen senere også. Når en skal ha møte med folk på andre siden av byen så spares det mye tid som går bort i bilen som en heller kan benytte på en joggetur eller jobb.

Major Jarle Birkeli, Forsvarsmateriell (FMA).

Viseadmiral Elisabeth Natvig, Sjef Forsvarsstab

HVORDAN FØLES DET Å LEDE/GJØRE JOBBEN FRA HJEMMEKONTOR?

– I starten var det uvant å skulle jobbe fra hjemmekontor, men jeg syntes det har gått overraskende fort å bli vant til en ny arbeidshverdag. Jeg har tilgang på de samme systemene hjemme som jeg har på kontoret, det gjør det selvfølgelig enklere.

Å jobbe fra hjemmekontor krever en litt annen tilnærming enn normalt, blant annet fordi man mister muligheten til de uformelle samtalene vi har når vi er fysisk på kontoret. Vi har blitt flinke til å ringe eller ta et kjapt digitalt møte når det er behov for en uformell samtale hvilket kompenserer noe. Hjemmekontor gjør at vi må ha en tettere oppfølging av våre ansatte. I Forsvarsstaben har vi, i de periodene hvor mange har jobbet fra hjemmekontor, innført daglige digitale møter for å få en tettere oppfølging og mulighet for diskusjoner. Mange trives og fungerer godt på hjemmekontor, andre savner sine kolleger og fysiske møtepunkter – de må vi også ta vare på.

HVILKE KOMMUNIKASJONSPLATTFORMER BRUKES, ER DET/DE TILFREDSSTILLENDE, OG HVA MISTER MAN EVENTUELT NÅR MØTER GJENNOMFØRES DIGITALT?

– Jeg har som sagt de samme løsningene hjemme som på kontoret og

Viseadmiral Elisabeth Natvig, Sjef Forsvarsstab.

det fungerer meget bra. Etter hvert har vi alle lært oss digital disiplin og vi får gode diskusjoner på digitale møter. Det at man ikke kan snakke i munnen på hverandre eller avbryte er gode vaner jeg håper vi fortsetter med når vi møtes fysisk igjen.

Når det blir mange møtedeltakere på digitale medier og spesielt hvis det vises presentasjoner samtidig, blir det vanskelig å fange opp ansiktsuttrykk og annet kroppsspråk. Da blir det vanskeligere å utfordre hvis det er noen som ikke er helt fornøyd, men som ikke uttrykker det hvis de ikke blir utfordret.

HVA ER UTFORDRENDE VED Å JOBBE FRA HJEMMEKONTOR, OG HVA SAVNER DU MEST, ETTER EN LENGRE PERIODE PÅ HJEMMEKONTOR?

– Det mest utfordrende med hjemmekontor er at det blir veldig intense og lange dager. Det ene møtet avløser det andre og jeg blir sittende veldig mye stille. Man går ikke engang fra møterom til møterom. Og i hvert fall jeg blir mer sliten i hodet når jeg sitter foran en skjerm hele dagen. Det jeg savner mest er mine kollegaer, og de uformelle samtalene som kanskje ikke er direkte jobbrelatert, men som bidrar til bedre nettverk og gode forhold mellom oss. Jeg innrømmer at jeg blir i godt humør når jeg kan være fysisk på kontoret etter flere dager hjemme. Så vil jeg også nevne sikkerheten, fordi det selvsagt krever bevissthet og disiplin å ikke omtale graderte ting under digitale møter som omgivelsene og hjelpemidlene ikke er sertifisert for.

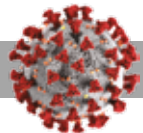
ER DET NOEN FORDELER MED Å HA HJEMMEKONTOR?

– Ja, det har mange fordeler. Jeg bruker ikke tid på å reise til og fra jobb, og heller ikke tid på å reise. Det er fleksibelt og man kan i litt større grad legge opp sin egen arbeidsdag. Jeg tror vi kan tiltrekke oss kompetanse vi ellers ikke ville fått fordi mange ikke vil pendle, ved bruk av hjemmekontor kan våre medarbeidere jobbe mer hjemmefra. I perioder i livet hvor man har små barn, det er sykdom i familien, eller ved samlivsbrudd osv kan det være gunstig med fleksible løsninger som gjør at man kan jobbe fra andre steder enn sitt fysiske kontor. Jeg heier derfor på digitaliseringen og utviklingen av nye løsninger som gjør at alle får mulighet til mobilt kontor. Jeg er helt sikker på at den fleksibiliteten det gir er svært viktig for å beholde kompetente medarbeidere.

TROR DU AT DIGITAL MØTEAVVIKLING- OG REDUSERT REISEVIRKSOMHET HAR KOMMET FOR Å BLI?

– Ja, det er jeg helt sikker på. Det ville dessuten være sløsing med ressurser hvis vi har brukt så mye energi og penger på å utvikle og anskaffe gode digitale løsninger for så å ikke bruke dem. Vi sparer masse i reiseutgifter og vi ser at til tross for at mange jobber hjemmefra uten fullgode løsninger, får vi gjennomført mesteparten av jobben vår fordi vi reiser mindre, vi sparer tid og miljø – rene kinderegget. Forsvaret skal bidra til å løse en av de andre store utfordringene vi står ovenfor, nemlig klimaspørsmålet. Dette er ett av mange bidrag.

Forsvaret skal varig endre måten vi jobber på gjennom digitale løsninger, dette er bare starten på noe som kan vise seg å bli både praktisk og spennende.

Kadett Håvard Ommundsen, Kull 20-2

Ommundsen forteller i en kommentar til Offisersbladet at kadettene ikke har noen form for hjemmekontor. Undervisningen på Krigsskolen Linderud går relativt greit. De møter fysisk opp til undervisning i de større salene, med meget god avstand mellom pultene. Det er utstrakt bruk av munnbind, unntatt når man sitter ved pulten. Kadettene er delt opp i kohorter og mindre grupper. Fysisk fostring i treningslokalitetene er stanset, så all fysisk aktivitet må foregå ute. Ifølge Ommundsen får de altså for tiden nødvendig teoretisk undervisning, men savner blant annet de sosiale sammenkomstene, som også er viktig for unge mennesker under utdanning.

Fungerende leder BFO, Rune Rudberg

HVORDAN FØLES DET Å LEDE/ARBEIDE FRA HJEMMEKONTOR?

– La meg si først at jeg fungerer som leder BFO, da Jens Jahren har permisjon et halvt år fordi han tar langkurset på Forsvarets Høgskole.

Det å jobbe fra hjemmekontor synes jeg går overraskende bra, men det er utfordrende å ikke daglig møte kollegaer og Forsvarets arbeidsgivernivå fysisk, og ikke minst det å møte medlemmene ute ved avdelingene. Det å kontinuerlig ivareta og informere våre medlemmer har alltid vært viktig for BFO. Det beste er selvfølgelig å møte medlemmet fysisk. Når det gjelder interne møter og oppdateringer i BFOs sekretariat, så har vi fast oppdateringsmøte på Teams hver onsdag med alle, i tillegg til en mer grundig «Command Update Brief» på fredager, der hele sekretariatet deltar med egne plansjer og gir sin status i pågående saker. Det fungerer veldig bra.

HVILKE KOMMUNIKASJONSPLATTFORMER BRUKES, OG ER DET/DE TILFREDSSTILLENDE, OG HVA MISTER MAN NÅR MØTER GJENNOMFØRES DIGITALT?

– BFO var langt framme i skoa her, fordi vi allerede før koronaen hadde anskaffet Office 365, med muligheten til å bruke bl.a. Teams, SharePoint og CRM som møte-, lagring-, medlem-, og saksbehandler-systemer. Der ligger all informasjon i «skya» og er like tilgjengelig for alle, selv om du sitter hjemme og jobber. Når det gjelder saker som er begrenset og sendes på FisBasis, så må vi jevnlig inn på kontoret for ta unna saker der. Det fungerer tilfredsstillende, men av og til kan møter på disse plattformene være en utfordring. Teams fungerer meget bra for oss, Forsvarsstaben og YS bruker andre kommunikasjonsplattformer, uten at dette representerer noen utfordringer for oss. Men når alt kommer til alt, så er kommunikasjon mellom mennesker best når man møtes fysisk. Når det gjelder BFOs store kursportefølje, så har den alltid vært basert på personlig oppmøte og tradisjonell undervisning. Kursene er nå i ferd med å bli digitalisert, enten gjennomført ved bruk av Teams, eller powerpoint-basert. BFO-skolen har også laget korte videoer over aktuelle temaer. Her har BFO tatt sjumilssteg i denne perioden.

HVA ER UTFORDRENDE VED Å JOBBE FRA HJEMMEKONTOR, OG HVA SAVNER DU MEST, ETTER EN LANG PERIODE PÅ HJEMMEKONTOR?

– Det er utfordrende å ikke møtes fysisk, kanskje spesielt i møter med arbeidsgiver i forhandlinger/drøftinger, der det ikke alltid er enighet. Det å «krangle» på digitale plattformer, trykke på «rekke opp hånden-knappen», av og på med mikrofonen, er noe helt annet enn å sitte rundt bordet og se motparten inn i kvitaug. Men, det jeg savner mest ved å ha hjemmekontor er å få besøkt de tillitsvalgte, personellet og lokale

sjefer ute ved avdelingene, og føle litt på stemningen, samt få tilbakemeldinger. Det er vi som arbeidstaker-organisasjon avhengig av.

ER DET NOEN FORDELER MED Å HA HJEMMEKONTOR?

– Sånn helt konkret, så sparer man jo mye tid på reise tur/retur jobb, med andre ord mer tid til jobb. Så er det helt klart en innsparing, i og med at det blir betydelig mindre reiseaktivitet i disse tider. Man kan nå være på møte med FPVS på Hamar, og ett minutt senere i møte med Forsvarsstaben i Oslo, uten å ha beveget seg en centimeter. Møter har også en tendens til å bli noe mer effektive, uten for mye snikksnakk, når de gjennomføres digitalt. Men det er uansett alltid best å møtes fysisk.

HAR DIGITAL MØTEAVVIKLING- OG REDUSERT REISEVIRKSOMHET KOMMET FOR Å BLI, NETTOPP FORDI DET ER PENGER Å SPARE?

– Det er helt klart penger å spare her, så jeg tror til en viss grad at digital møteavvikling vil bli videreført, men i betydelig mindre grad enn i dag.

Fungerende leder BFO, Rune Rudberg.

North Face Base Camp Duffel

Denne baggen rommer 150 liter og er perfekt når du skal ut på reise. Baggen er laget av ekstremt slitesterk nylon, og den kan enten bæres som bag eller sekk. Den har en indre nettinglomme for skitne klær og en glidelås på siden for sikker oppbevaring av telefonen eller nøklene.

Base Camp Duffel koster 1709,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Viking Footwear Anaconda Light V

Anaconda Light V Boa GTX er den ultimate allround-turskoen. Dette er en ny og lettere versjon av Vikings mest populære tursko. Med denne sportslige og elegante skoene kan du bevege deg raskt og komfortabelt i all slags terreng. Den gir god støtte, har solid tåhette og beskyttende kant av gummi som gjør den ekstra slitesterk. Den har middels bred leste, og skoene har vannett GORE-TEX-membran med god pusteevne. En formstøpt EVA innleggsåle sørger for god demping. Skoen har, istedenfor lisser, det praktiske Boa® lukkesystemet med hjul plassert på pløsen hvor man strammer en vaieren. Med dette systemet justerer du raskt passformen. På undersiden finner du Vikings nye UGC 2.0 yttersåle, utviklet i samarbeid med Michelin. Den sikrer best mulig grep takket være en spesiell gummiblanding og et optimalisert mønster.

Viking Footwear Anaconda Light V koster 1906,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Helikon-Tex Bergen

Sekken er designet for å romme det viktigste utstyret for en kort reise. Hovedrommet har en kapasitet på 18 l. I lommene på sidene kan du lagre mat eller vannflasker. Bergen har tre festepunkter for f.eks øks og to lommer til en sag eller kniv.

Helikon-Tex Bergen koster 1212,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Patagonia Grade VII Down Parka

Grade VII Down Parka er designet for å tåle de mest ekstreme påkjenninger. Den er laget av et lett og slitesterkt nylonskall med DWR finish som gjør den vannavstøtende. Jakken har blant annet hjelmkompatibel hette, to store frontlommer med avstivede riller for enkel tilgang og stretch rundt håndleddene.

Patagonia Grade VII Down Parka koster 11 437,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

A photograph of a tank, likely a Leopard 2, driving through a deep snowdrift in a winter forest. The tank is angled towards the right, with its main gun barrel pointing forward. Snow is being kicked up by the tank's tracks. A soldier in a helmet is visible in the turret. The background shows a line of evergreen trees under a clear blue sky.

Sjef Hæren

om videre digitalisering av Hæren

CV 9030 er i dag heldigitalisert. Nå venter vi på nye stridsvogner med samme digitale teknologi.

OFFISERSBLADET HAR FØLGENDE INNLEDNING;

Leveransen av CV90 til Hæren i 2015 var startskuddet for digitaliseringen av brigaden. Betydelig konseptuelt arbeid var gjort i forkant med tanke på å flytte Hæren fra en analog plattform til en plattform som kunne håndtere fremtidens informasjonsstrøm. Samtidig hadde industrien med KDA utviklet en løsning for datadistribusjon som kunne integreres i et moderne kampkjøretøy. Summen av dette arbeidet stilte nye krav til kjøretøyleverandøren BAE Hägglunds med tanke på å designe en vogn på et teknologisk nivå som de aldri tidligere hadde produsert. Hägglunds løste dette, og den norske CV90-en regnes fortsatt i dag kanskje som verdens mest avanserte stormpanservogn. I ditt nye Konsept for utvikling av Hæren står digitalisering, integrasjon og kommando, kontroll og informasjonssystemer sentralt.

K9 vårt nye artilleri har også en høyteknologisk plattform som kommuniserer med våre CV9030 vogner.

Spørsmålene til sjef Hæren;

KAN DU UTDYPE NOE MER HVA SOM LIGGER BAK ØNSKET OM EN VIDERE DIGITALISERING OG HVA DU ØNSKER AT HÆREN SKAL OPPNÅ MED DENNE SATSNINGEN?

– Samfunnet rundt oss digitaliseres i et raskt tempo og vi tror at vi for å møte fremtidens utfordringer må følge med på og for enkelte områder være ledende på digitalisering. Digitalisering gir oss muligheter for å gjøre ting mer effektivt, mer presist og mer nøyaktig. Hærens plattformer og avdelinger må kunne snakke sammen digitalt, og ikke minst er vi sikre på at digital kommunikasjon er sentralt for å kunne samvirke på tvers av nivåer, domener og sektorer. Vår ambisjon er at Hæren skal utvikles til å bli et kampsystem som kan operere høyteknologisk i hele konfliktspekteret. Vi skal også, når det er hensiktsmessig, kunne velge en lavteknologisk tilnærming.

Generalmajor Lars Lervik sjef Hæren.

HVILKE ERFARINGER NÅR GJELDER ØKT STRIDSEVNE HAR DERE ERFART GJENNOM INNFORINGEN AV DEN MODERNE CV90-EN OG HVORDAN VIL DERE BYGGE PÅ DISSE ERFARINGENE I DEN VIDERE UTVIKLINGEN AV HÆREN?

– Våre CV90 kampvogner er for det første svært relevante som kampplattformer med en god balanse mellom beskyttelse, mobilitet og kapasiteter som er tilpasset bruksområdet. I tillegg er CV90-familien konfigurert på en måte som gir grunnlag for digitale løsninger – både internt på den enkelte vogn og som del av nettverk. Fremtidens plattformer og avdelinger i Hæren må ha disse egenskapene.

VI KAN VEL GJERNE SI AT MER ENN 20 ÅR I FREDSTØTTEOPERASJONER PÅ BALKAN, I AFGHANISTAN OG IRAK HAR LEDET HÆREN INN I EN 2 DIMENSJONAL TILNÆRMING HVOR TRUSLER FRA LUFTA HAR VÆRT IKKE-EKSISTERENDE. VI SER NÅ AT LANGTREKKENDE MISSILER, RAKETTARTILLERI OG DRONER VIL UTGJØRE EN DEL AV DET NYE TRUSSELBILDET. HVORDAN SER DU AT MODERNE TEKNOLOGI KAN HJELPE TIL MED Å BESKYTTE MOT DENNE TYPE TRUSLER?

– Først og fremst har erfaringene fra operasjoner i utlandet lært oss masse og gjort oss mer moderne og profesjonelle. Samtidig vet vi at erfaring er ferskvare og at vi kontinuerlig må utvikle egen taktikk og tilpasse oss nye trusler. Derfor er jeg veldig glad for at vi nå, i tett samarbeid med Luftforsvaret, reetablerer organisk luftvern i Hæren. Den relativt raske utvikling innenfor ubemannende systemer er også gledelig og vi vil i løpet av noen år se et betydelig økt omfang og typer systemer i bruk. Dette vil øke vår evne til å bruke og beskytte oss mot ulike typer teknologiske trusler. Samtidig vil jeg også understreke at en respons mot høyteknologiske trusler vil være fellesoperativ og at det dermed kan være Sjøforsvaret som støtter oss på håndtering av trusler i landdomenet og visa versa. Til slutt – høyteknologiske trusler kan ikke bare møtes med teknologi, stridsteknikk med søkelys på områder som god kamuflasje og spredning vil fortsatt være svært viktig.

DEN NESTE STORE INVESTERINGEN TIL HÆREN VIL BLI NYE STRIDSVOGNER. I DITT FOREDRAG I TROMS MILITÆRE SAMFUNN UTTALTE DU AT DU VAR MINDRE OPPTATT AV

KANONEN PÅ DEN NYE STRIDSVOGNA, MEN MER OPPTATT AV HVORDAN DEN SKULLE OPERERE I EN NY INTEGRERT FORSVARS-STRUKTUR. HVILKE KRAV HAR DU I DENNE SAMMENHENG (DIGITALISERING OG INTEGRASJON) SATT TIL DEN NYE STRIDSVOGNA?

– Forsvarets fremtidige stridsvogn må kunne integreres i et multinasjonalt domene og sektorovergripende nettverk. Dette betyr at fremtidens stridsvognmannskap må ha mulighet til å digitalt snakke med relevante samvirkepartnere i hele spennet fra sivilt politi via en norsk F-35 til en amerikansk kommandoplass.

Det at jeg sier at jeg er mindre opptatt av kanonen betyr dog ikke at den ikke er viktig. Men kanonen må i likhet med resten av stridsvognen utvikles gjennom hele dens levetid. Det vil si at utvikling av ny ammunisjon, digitalt ledelsesverktøy, understøttelseskonsept og sensorer vil være en viktig del av hele livsløpet til stridsvognen.

Generalmajor Lars Lervik
Sjef Hæren

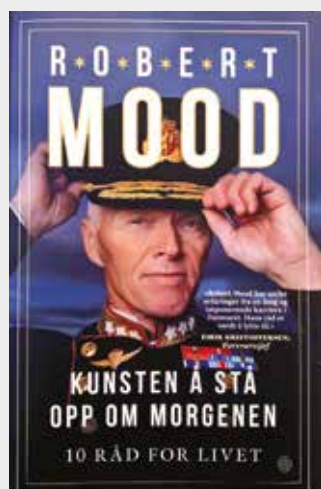

Boka «Kunsten å stå opp om morgenen»

Generalløytnant Robert Mood har skrevet denne gode og tankevekkende boken, som med sin dualisme får oss til å tenke at erfaringer og lærdom fra tjeneste i Forsvaret, ofte er direkte overførbart til sivilsamfunnet.

Robert Mood kommer med mange visdomsord, og tar oss med til en rekke situasjoner i hans lange og varierte tjeneste. Erfaringer han har gjort seg fra Befallsskolen, Brigade Nord, internasjonale operasjoner og FN-misjoner, og han forklarer og beskriver profesjonen meget godt. Lederskapet, samholdet, ivaretagelsen, mestringsfølelsen, og det å bli stilt krav til. Det å være godt forberedt er også et tema i boken. Her er det mye lærdom for tjenestegjørende personell i dag, men Robert Mood klarer på en finurlig og god måte å trekke paralleller til det sivile samfunn. Så denne boken kunne like gjerne vært lesepensum på så vel ungdomsskoler som på videregående utdanning.

For hvem har ikke godt av å bli stilt krav til? Hvem liker ikke å ha mestringsfølelse? Hvem ønsker ikke å oppleve godt kameratskap – ha noen du kan stole på? Boktittelen «Kunsten å stå opp om morgenen»

gir også klare assosiasjoner til den amerikanske spesialsoldaten og admiralen William H. McRaven, som har skrevet en bok med tittel «Make your bed», og som holdt den episke talen med dette temaet til sine soldater, en tale som i etterkant spredde seg godt på Facebook og Youtube. Dette er absolutt anbefalt lesning!

Boka er utgitt på Kagge Forlag ISBN 978-82-489-2663-4

Einar Holst Clausen

Ganske så tøff forside har den også, der den står i hyllene hos alle bokhandlere.

Russisk vedlikehold på Etterretnings-tjenestens topphemmelige skip Marjata?

Det er nå kjent at Bergen Engines kjøpes opp av Russisk-eid konsern. Motorene til det topphemmelige Marjata er levert av Bergens Engines, og skal vedlikeholdes av Bergens Engines. Skal virkelig Russiske interesser ved dette oppkjøpet virkelig foreta vedlikeholdet på Marjatas motorer? Neppe! For dette kan vel ingen med fornuften i behold godta. PST advarer selvfølgelig og E-tjenesten kan ikke godta dette.

Bergen Engines har også vedlikeholdet på en rekke av Kystvaktens fartøy. Russlands og Kinas økende oppkjøp av strategisk viktig infrastruktur bør vi være meget oppmerksomme på.

Einar Holst Clausen

Første gang såpass langt Nord

Dette er et viktig treningsopphold, nettopp for å få øvet sammen med våre F 35 kampfly. Et ledd i å få en felles forståelse under operasjoner, samt oppnå interoperabilitet mellom avanserte systemer.

Amerikanerne er for øvrig svært fornøyd med Ørland Hovedfly-base og tilretteleggingen under deres månedslange trenings opphold.

De fikk også i midten av mars besøk av Forsvarssjef Eirik Kristofersen og USAs Chargé d'affaires på USAs ambassade i Norge Richard Riley, som således er fungerende ambassadør til Norge. Det ble understreket i en kommentar fra Forsvarssjefen at alle flyginger/tokt er forhåndsgodkjent, og flys langt fra den Russiske grensen. B1 Lancer bombeflyene har også landet i Bodø under oppholdet, noe som er første gang for de, Nord for Polarsirkelen.

Einar Holst Clausen

B1 Lancer har landet i Bodø Første gang Nord for Polarsirkelen.

I NRK Dagsrevyens innslag i midten av mars kunne de vise yrende aktivitet på Ørland B1 Lancer og AWACS overvåkingsfly i bakgrunnen.

Forsvarssjef Eirik Kristofersen beroliget seerne av Dagsrevyen med at alle flygninger med B1 Lancer er forhåndsgodkjent og foregår langt fra den Russiske grensen.

Det Amerikanske B1 detasjementet er svært fornøyd med Ørland som øvingsbase.

Forsvarssjefen møter fungerende Amerikansk ambassadør på Ørland hovedflystasjon i midten av mars.

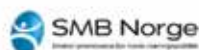
Det er dimensjoner på B1 Lancer. Bilde fra NRKs reportasje.

NOEN AV VÅRE KUNDER INNENFOR OMRÅDET:

MEDLEM AV

ASTREA TILBYR:

Astrea hjelper BFO medlemmer som vil gjøre et karriereskift for å bidra til at disse skal kunne fortsette sine yrkeskarrierer også etter endt tjeneste i forsvaret.

En av 200 fornøyde kunder sier om oss:

Etter endt tjeneste i forsvaret er det veldig utfordrende å finne en passende sivil stilling. Jeg forsøkte på egen hånd å søke noen jobber uten å lykkes. Ble anbefalt av en kollega fra forsvaret om å ta kontakt med Astrea AS for å få bistand til å finne en egnet sivil stilling. Jeg tok kontakt og fikk den hjelpen jeg trengte. Etter kort tid var jeg på plass i spennende sivil jobb som passet svært godt for min kompetanse. Jeg trives godt i ny rolle og føler jeg får brukt min kompetanse fra forsvaret på beste måte. Jeg ville ikke greid å finne en like spennende stilling uten råd og støtte underveis i prosessen. Vil derfor anbefale alle som avslutter sin tjeneste i forsvaret om å ta kontakt med Astrea AS.

Pensjonert offiser – 57 år

Arne Falbach
+47 958 08 788
af@astrea.no

«Fenriken» som ble rikskjendis!

Geir Aker er nå bedre kjent som den rakryggede fenriken i TV2's svært populære serie *Kompani Lauritzen*. Med sine kjappe, ironiske og sarkastiske replikker, har han under oppstillinger og rominspeksjoner klart å skremme vannet av kjendiser i snart to sesonger.

Geir Aker fenriken i hoppetårnet for å strese deltagerne litt. Foto: TV2

Geir Aker har også et forhold til den flotte festsalen i Sjømilitære Samfund. Foto: Offisersbladet

Geir Aker's tjenstelige hodeplagg i hans tjeneste. Foto: Offisersbladet

Av EINAR HOLST CLAUSEN

HJEMMEBANE

Den tidligere drillgardisten i Hans Majestet Kongens Garde er ugift, bor i dag i Horten sammen med sine to tenåringer. Offisersbladet møtte Geir Aker på det som må kalles hans hjemmebane, nemlig Karljohansvern, der han tjenestegjorde som løytnant og instruktør på Befalsskolen for Sjøforsvaret, de siste årene av sine 10 år i Forsvaret.

Geir Aker ankommer Sjømilitære Samfund presis på minuttet, for anledningen kledd i HV-uniform og kapteins grad. Han har nemlig et verv som områdesjef i Horten HV-område. Dessuten er det visse restriksjoner på bruken av uniform og beret benyttet i *Kompani Lauritzen*. Torill på Samfundet åpnet velvillig lokalene for anledningen, og serverte kaffe. Men det ble vann på Geir Aker, for han har aldri hatt sansen for hverken kaffe eller te, og ikke snus og sigaretter heller for den saks skyld. Blir nesten litt utafor blant forsvarskolleger, da smiler han.

DINE 10 ÅR I FORSVARET?

– Etter endt førstegangstjeneste i Drilltroppen, gikk jeg Befalsskolen for Infanteriet i Trøndelag (BSIT), med påfølgende pliktår som HV jeger, før jeg var tilbake i Garden som nk i drilltropp for en periode på to år. Så kom jeg tilbake til hjembyen og til Befalsskolen for Sjøforsvaret på Karljohansvern. Der jeg fikk ansvaret for instruksjonslære, det å lære å lære bort, og jeg lærte selv mye av det, sammen med at jeg instruerte i faget lederskap. Lederskap er erfaringsbasert, det er en modningsprosess. Man kan ikke lese seg til godt lederskap.

Men i 2006, da valgte jeg å slutte, da utdanningen på Befalsskolen for Sjøforsvaret skulle foregå på kjøp. Jeg var en hærmann, og hadde ingen ønsker om å seile og instruere til sjøs. Jeg hadde heller ingen ønsker om å være borte fra mine små barn over lengre perioder.

Allerede 15 dager etter at jeg hadde sluttet i Forsvaret, ringte en venn av meg og ønsket at jeg skulle fylle en stilling i HV-området, men jeg ba han vente et år. Når ett år var gått, startet jeg i HV Horten, og gikk gradene og stillingene opp til nå 1. januar 2021 til å bli områdesjef. Dette er

jo et verv, så jeg har jobbet på fulltid i Horten kommune med ungdom og vanskeligstilt ungdom som utekontakt/ungdomskontakt, og senere som sosialsjef i kommunen. En rød tråd i mitt arbeidsliv, har vært å hjelpe andre i å lykkes.

KAN DU NEVNE ET HØYDEPUNKT FRA DINE 10 ÅR I FORSVARET?

– Det må være da jeg som 20-årig gardist i Drilltroppen marsjerte opp Karl Johan på 17. mai med påfølgende drilloppvisning, det var et meget stolt øyeblikk. Jeg hadde jo spilt i korps siden jeg var 8 år, og Gardens musikk- og drilltropp var et forbilde.

DU ER I DAG FORDELSMEDLEM I BFO, VAR DU MEDLEM OGSÅ UNDER DIN TJENESTE?

– Ja, jeg meldte meg inn under pliktåret etter befalsskolen, og var BFO-medlem helt til jeg sluttet. Jeg så ingen grunn til å bytte organisasjon, og etter min siste tjenestedag, ønsket jeg å fortsette som fordelsmedlem, for å beholde forsikringsordninger, medlemsfordeler, samt å kunne motta Offisersbladet.

Geir Aker som fenriken i Kp Lauritzen. Foto: TV2

HVORDAN HAR FORSVARET FORMET DEG SOM MENNESKE?

– Det spørsmålet liker jeg godt. Forsvaret har vært en god skole. Jeg har lært mye om meg sjøl, og potensialet jeg nok ikke ellers hadde fått tak i. Det å gjennomføre en befalsskoleutdanning, og la seg forme i løpet av et skoleår, det har jeg alltid satt pris på. Som gutt var jeg stillferdig og ingen bajass. Men tiden i Forsvaret har trigget og utfordret meg på en rekke områder, noe jeg vokste på. Det blir aldri feil å stille krav. I dag skal utdanningen og formingen til å bli en befalsmann/kvinne skje på kortest mulig tid, og det er økonomisk drevet. Nå skal man inn på noen korte kurs, og så lykke til.

Hvorfor ble akkurat du plukket ut til å spille rollen som fenrik i kompani Lauritzen? – Ja, det er så tilfeldig at det nesten ikke er til å tro. Espen Simonsen en tidligere kollega av meg, og som tidligere har vært på TV med programmet Øya i TV2. Simonsen og jeg var sammen på villmarksleir for ungdom, da han fikk en telefon fra TV2. De var på jakt etter

noen med militær bakgrunn som kunne fungere på TV. Han tipset på direkten om meg som tidligere gardeoffiser, og fikk til svar at han kunne ta meg med, så fikk de se. Det ble audition/prøvespilling, og de likte det de så. Jeg skulle i utgangspunktet være med i tre episoder av første sesong, men ble etter hvert spurt om jeg kunne være med i alle episoder.

Noen har spurt meg om skuespillerferdigheter, og om det er vanskelig å spille rollen som fenrik. Til det er det å si at det er lett, jeg spiller bare meg selv.

HVORDAN REAGERER KJENDISENE PÅ DEG, ER DE REELT NERVØSE?

– Ja, de er nervøse. Jeg ser ikke kjendiser når jeg inspiserer, jeg ser folk som har et potensiale, som de vil ha godt av å ta ut. Da gjelder ikke deres regler, men våre regler. Slik får vi frem vekstpotensialet. I situasjoner der de er livredde, er det viktig å la de stå i seg sjøl, det er der veksten skjer! Og når de først tør å presse grensen, og tør å gjennomføre det, er reaksjonen helt euforisk. Mestringsfølelse og

stolthet! Vi skaper en mestringsarena, og et unikt samhold. Det at deltagerne fra sesong 1 nå har hatt sin andre samling, er et bevis på dette.

En morsom historie er at jeg har mottatt videoer av barn som har redd opp senga si, og melder av dette til sine foreldre. – Fikk til og med et bilde fra en voksen mann, av en tallerken der han hadde spist opp all maten sin. – Jeg er tilhenger av disiplin. Ikke for å disiplinere, men for å skape forutsigbarhet, for derigjennom å redusere stress. Som HV områdesjef er jeg opptatt av å delegere. Ikke for å sjøl å slippe oppgaver, men for å gi andre sjansen til å kjenne på ansvar. Når alle føler at de bidrar, får de også eierskap til oppdraget/oppgaven.

Officersbladet takker for en meget hyggelig prat med den rakryggede fenriken fra Kp Lauritzen, den like rakryggede HV områdesjefen Geir Aker – dette er hel ved hele veien.

Kongsberg videreutvikler og produserer luftvern for fullt!

Kongsberg Gruppen har vokst seg store på verdensmarkedet, med salgs-suksessen «Protector» fjernstyrt våpentårn, men også det avanserte luftvernsystemet NASAMS. Nå videreutvikles NASAMS III.

EINAR HOLST CLAUSEN

SELGER NASAMS OVER HELE VERDEN

Offisersbladet tok turen til Kongsberg og møtte Hans Christian Hagen, Vice President Business Development i Integrated Defence Systems, Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) AS. Det har de siste årene vært stor pågang etter det norskproduserte luftvernsystemet NASAMS. Qatar signerte i 2019 en luftvernkontrakt med Raytheon til en verdi på rundt 20 milliarder kroner. Raytheon har igjen en avtale med KDA, så rundt 30-40 prosent av en slik leveranse står KDA for. Hans Christian Hagen forteller at andre land som opererer NASAMS foruten Norge, er USA, Australia, Finland, Nederland, Spania, Chile, Oman, Qatar, Indonesia og Ungarn. I tillegg benyttes NASAMS-komponenter av Hellas, Tyrkia og Polen.

NÅ GJENOPPRETTES KAMPLUFTVERNET

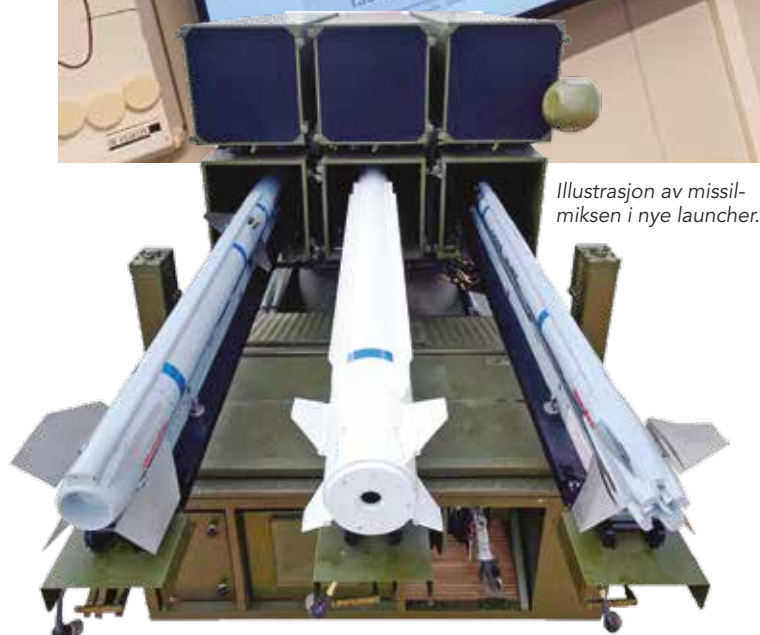
I februar 2017 ble det offentliggjort at kamp-luftvernet til Hæren skulle gjenopprettes, og i august 2018 ble Kampluftvern batteriet opprettet, som en del av Artilleribataljonen i Brigade Nord. Våren 2019 ble det første materiellet overlevert til batteriet i Setermoen leir. Kamp-luftvern batteriet skal etter planen bli stasjonert på Porsangmoen i Finnmark som en del av Finnmark Landforsvar.

Offisersbladet blir orientert om at det er KDA som blir leverandøren av disse systemene, der et kampluftvern batteri består av seks FFG G5 panservogn med IRIS-T-missiler og tre HMMWE-feltvogner med AMRAAM-missiler fra NASAMS-systemet. Kampluftvernet vil bestå av to systemer: NASAMS III og SHORAD (Short Range Air Defence)/IRIS-T. Det skal etter planen være operativt fra 2024. Hvis kommando-, kontroll- og nettverksløsninger gjenbrukes, får KDA

ansvaret for tekniske løsninger som gjør at systemene «snakker» sammen (mobilt luftvern og NASAMS). Systemet skal også klare å samvirke med andre nettverk, sensorer og våpen. Her fikk Offisersbladet også anledning til å se den kommando- og kontrollenheten som er utviklet. Dette er 5. generasjons K2 arbeidsstasjoner som leveres til fremtidige/kommende NASAMS brukere. Norge har ikke disse 5. generasjons arbeidsstasjonene i dag. De skal ikke i SHORAD vogn, da de er for store, og de er ikke en del Hærens NASAMS fordi Hæren overtok NASAMS K2 (CTOC) fra Luftforsvaret. Disse kan imidlertid bli en del av fremtidens NASAMS i Norge.

STADIG UTVIKLING

Norge har nå tatt NASAMS III i bruk. Allerede under øvelse Sølvpil i Nordmela skytefelt i mai 2020, gjennomførte Luftforsvaret den første skarpskytinga med NASAMS III. Denne genera-

Illustrasjon av missil-
miksingen i nye launcher.

Illustrasjon av launcher, HML og sensorer.

sjonen består av blant annet «High Mobility Launcher» (HML), ny radarsoftware, oppgraderinger av kommandosentralen og de gamle launcherne, samt et helt nytt kommunikasjons-system, basert på IP-teknologi.

Luftvernet er i kontinuerlig utvikling med stadig mer sofistikerte missiler (Raytheon), sensorer og kontrollstasjoner. NASAMS har dessuten under tester vist seg å være interoperabelt med langtrekkende missilsystemer, slik som Patriot, kunne Hagen fortelle.

NASAMS består av opptil fire såkalte «Fire Units», bundet sammen i ett nettverk som deler sensorinformasjon i sanntid, reduserer forsinkelse, korrigerer «sensortrack» og sørger for mest mulig effektiv utskytning av missilene. NASAMS III bruker standardmissilet AIM-120 AMRAAM, men drevet av internasjonale kunde krav, kan nå NASAMS ha tre forskjellige missiltyper i systemet. De fyres fra den nyutviklede multi-missil launcheren, for-

teller Hans Christian Hagen. Disse er AIM-120 AMRAAM, AMRAAM Extended Range (ER), og nå AIM-9X Side-winder block II. Med AIM-9X i porteføljen øker vi kortholdskapasiteten, med andre ord større fleksibilitet og bedre ytelse sier den tidligere luftvern-offiseren.

På spørsmål om hvordan NASAMS-plattformen sømløst inngår i den omfattende digitaliseringen som Forsvaret nå gjennomfører, og da hvordan NASAMS inngår i det nettverksbaserte Forsvaret, svarer Hagen;

– For å gå litt tilbake i tid her så vil jeg minne om at NOAH systemet og NASAMS I i sin tid var de første nettverksbaserte våpensystemene i Norge, og kanskje til og med i verden. NOAH ble faset ut og NASAMS utviklet seg videre, og man innførte ny teknologi, blant annet kraftigere computere/ prosessorer, etter hvert som ny teknologi ble tilgjengelig. Mht den omfattende digitaliseringen

som pågår i Forsvaret i Norge så har jeg ikke nok innsikt i hva den går ut på og hvilken teknologi som ligger i bunnen. Det kan hende vi må gjøre noen tilpasninger i NASAMS for å møte eventuelle krav om sømløs integrasjon. Disse kravene vil vi få av Forsvaret og imøtekomme når den tid kommer.

HVA ER DE VIKTIGSTE FORBEDRINGENE PÅ NASAMS III I FORHOLD TIL NASAMS II?

– Overgangen fra NASAMS II til NASAMS III bestod av flere delprosjekter. Man fikk en ny kommunikasjonsløsning, K2 enheten CTOC (FDC) ble også oppgradert med noe hardware og software. Delkomponenter på launcheren ble oppgradert, samt at man anskaffet et antall High Mobility Launchere (HML). HML ble først og fremst anskaffet for å få en hurtigere strategisk mobilitet da HML kan kjøre direkte på/av en C-130 Hercules. Dette muliggjør en hurtigere deployering mellom landsdeler og ift deployeringer til oppdrag utenlands.

Fra VG-testen til «Beholde-testen»

Forsvaret er de ansatte! Selv om det forskes mye på kunstig teknologi [AI] og autonom teknologi og våpensystemer, så ligger dette så langt frem i tid at man nok ikke kan basere seg på at teknologien skal løse Forsvarets bemanningsproblem. Det må nok Forsvaret gjøre selv – med mennesker – og til stilltiende eller applauderende støtte fra Forsvarsdepartementet.

Problemet er å beholde de som starter sin karriere i Forsvaret. De er motiverte og ivrige, klare for å bidra i det daglige – men også når det blir tøffere. Derfor er det synd å se at Forsvarsdepartementet skaper så rigide rammer og økonomiske føringer for Forsvaret, at man i praksis dreper all ungdommelig lyst og pågangsmot før man i det hele tatt kan vurdere dette som et livslangt yrke. For dagens unge ansatte er både kloke og smarte. De ser jo at jobbsituasjonen bare blir mer og mer anstrengt og at rammene for et godt liv blir vanskelig å akseptere. Og sakene er i ferd med å bli alt for mange;

- Boligsituasjonen. Her er det helt fantastisk at vi nå i over 10 år har tatt opp denne saken – og fått samme svar, nemlig at det tar tid å bygge EBA... Samtidig blir underdekningen større og større. Det er frustrerende å se at mange må bo på utilfredsstillende kvarter – særlig nå med Korona. Til Forsvarsbygg; det er fullt mulig å bygge leiligheter og blokker på seks måneder – men da må man ville det.
- Utdanningene i Forsvaret er ikke til å kjenne igjen. Ja, det har blitt flere tilbud og OR kan se for seg et utdannings-tilbud gjennom hele karrieren. Imidlertid opplever jeg at fokuset har blitt på å gjennomføre undervisningen og følge planen – ikke sikre at læring skjer og at man utvikles som menneske og soldat eller leder. Utdanningen, som tidligere ga deg en god opplevelse og mange historier, er nå preget av tre økter om dagen og lite rom for å ta vare på hverandre, ha opplevelser sammen og reflektere over yrket man har valgt. For det er spesielt å være profesjonell soldat. Denne utgaven adresserer dette, og vi har tatt aktive grep for å sette det tydeligere på dagsordenen.
- Den siste saken er muligens den de unge ansatte tenker minst på, men som har størst betydning for resten av livet. I 2019 ble det enighet – på statlig nivå, om hva som skulle være beregningsgrunnlaget for din pensjon. Variable tillegg skulle tas inn, og endringen skulle gjelde fra 1. januar 2020. Dette gjelder da tydeligvis for alle andre i Staten – unntatt Forsvaret, og i hovedsak militært tilsatte. Dette er en stygg unnlåtelsessynd som er urettferdig og som betyr at du taper store summer den dagen du går av på særaldersgrensen. Det å jobbe i Forsvaret livet ut innebærer at du blir pensjonist med dårligst råd – uansett hvem du sammenligner deg med.

Jeg kan ikke forstå at forsvarlets ledelse kan akseptere den type styring man blir utsatt for. Og jeg kan heller ikke forstå at de kan leve med en *hverdagsforvaltning* som ikke virker – dersom man tør å måle det opp mot problemet med å beholde de man har.

Derfor bør lederne bytte ut metaforen om «tåler dette VG-testen» med «bidrar dette til å beholde-testen».

Til tross for denne situasjonen – for beskrivelsen over er dessverre virkeligheten, så er jeg imponert over den lojalitet og dedikasjon de forsvarsansatte har vist gjennom det siste året. Det har vært strenge restriksjoner, man har forsaket fritid og familietid og akseptert et regime som er det strengeste man finner i norsk arbeidsliv. Dette burde fått bedre oppmerksomhet! Derfor håper jeg at dere alle har fått koblet av i påsken, og at vi gjennom våren kan begynne å se frem til en mer normal hverdag igjen.

Jeg tror alle savner den!

Rune Rudberg

Fungerende leder BFO

Nordea

Medlemstilbud på billån fra Nordea!

Som medlem av BFO får du et av Norges beste billån. Nå med en rente fra 2,85%.

Priseksempel: Eff.rente 4,36 % kr 150.000 o/5 år, etableringsgebyr kr 2.000,-. Tot. Kr 166.860,-

Sjekk andre medlemsfordeler på nordeadirect.no

LEVERANDØR TIL DET DANSKE FORSVAR

Mission critical training
... Anytime - Anywhere

Med en stærk produktfamilie er IFAD i stand til at levere komplette simulationsbaserede træningsløsninger til forsvarets uddannelse og forberedelse af internationale missioner.

IFACTS
FAC/FO TRAINER

INTS
NAVAL TACTICAL SIMULATOR

IRAD
RADAR SIMULATOR

IRAS
RADIO SIMULATION

ISIMGW
SIM GATEWAY

Med basis i 30 års erfaring og et tæt samarbejde med vore kunder leverer vi optimale løsninger, der opfylder forsvarets krav til kvalitet og budget. Vore løsninger anvendes til taktisk træning, Search&Rescue, Pilot/JTAC/AO træning og træning i radiokommunikation. Alle vore løsninger sikrer interoperabilitet og muliggør distribuerede værnssælles øvelser med både virtuelle og fysiske enheder.

**Naval tactical training - Communications training - Close Air Support & Call for Fire training
Distributed exercises, Simulator-, C2- and Sensor interoperability, Link and gateway systems**

IFAD · Østre Stationsvej 43, 2 · DK-5000 Odense C · T: +45 63 11 02 11 · info@ifad.dk · www.ifad.dk

Vår fremtid formes hver dag

Om fire måneder vil nyutdannede offiserer, utdannet etter reformens inntog i 2018, stå foran sine soldater. De skal da være klare til å ivareta ansvaret, de skal være rollemodeller og de skal videreutvikle sin avdeling – og seg selv. Har de fått den ballast som forventes av de rundt?

Dette er ikke en advarsel om noe som vil gå galt. Dette er heller ikke en pekefinger rettet mot de som utdanner kadetter i det daglige, men det er behov for endring av dagens metode for utvikling av kadettene fremover. Da tenker jeg ikke på de fagene som omhandler kunnskapen de får, men (nesten) alt det andre.

Helt siden oppstarten i august 2018 – faktisk noe tidligere samme sommer, ble det avdekket feil som har påvirket kadettene hver dag og motivasjon. Det var uklarhet om forvaltningen, det er fortsatt uavklart hvordan de er forsikret og i disse dager forsøker man å finne løsninger på hvordan man skal løse problemet med utdanningskontrakter som ikke dekker utdanningsløpet de skal gjennom.

Så får BFO kunnskap om at man nå etablerer rigide bestemmelser som innskrenker enhver mulighet til å vurdere selv. Det blir etablert et regelverk som viser mangel på enhver tillit til kadettens egne vurderings-evne, så nå er det vanskelig å se hvordan disse skal kunne gå ut i viktige funksjoner med litt selvtilit og tro på egne evner.

Det som allerede var et stort steg ut av egen komfortsone, har nå blitt enda vanskeligere.

Jeg hører og leser om et system som ligner mye på hva jeg selv opplevde på befalsskolen i 1986-87. En disiplinierende regjeldelse som skapte sersjanter uten tro på egne evner, men som – over natta, skulle bli befal og ta ansvar. Min tid på Krigsskolen derimot var preget av at vi måtte ta ansvar for egen læring og egne handlinger. Takhøyden var stor, korrigeringsene ble tatt internt og ble igjen «innenfor porten». Dette rommet ble jo utforsket på ulikt vis, men alle lærte noe om seg selv og hvordan man ble oppfattet av andre – en prosess som ble heiet fram av instruktørene og skoleledelsen.

Dette ble videreutviklet og bygd ut frem mot 2017 gjennom mer bevisst bruk av veiledning, ansvarliggjøring av den enkelte og flere formelle tilbakemeldinger – for eksempel årlig tjenesteuttalelse.

Nå vil ikke kadettene ha denne, da de mener at det er ingen ansatte som kan skrive

en objektiv og riktig tilbakemelding. Og FHS har heller ikke kapasiteten til å gjøre det.

Dessverre er det vel mange historier fra dagens utdanning som – på meg, virker hemmende for offiserens utvikling. Dette handler om tillit, utvikling av egen dømmekraft og rom for å gjøre feil. Der man tidligere fikk veiledning på kontoret, opplever jeg nå at veien er vel kort til en formell prosess i «et eller annet» råd. Dermed blir det formelt, konsekvensene kan være store for den som treffes – og det vil dempe enhver tanke i retning av noe som kan være feil (tankegods).

Er det slike ledere Forsvaret trenger i tiden som kommer?

Jeg har troen på en læringsarena hvor man får utforske egne tanker og handlinger uten at dette har store konsekvenser for seg selv eller de rundt. Dette handler om tillit og trygghet slik at kadetten skal være nysgjerrig, får teste sine vurderinger – i alt, og at man får veiledning for å skape fremgang.

- Det må være lov å gjøre feil – for å lære av det
- Det må være lov å ha egne meninger – inntil argumentasjon viser at det var feil
- Det må være lov å utforske hva det betyr å være «ansvarlig voksen» - uten å risikere å bli relegert
- Samtidig må de ta ansvar for sine handlinger – dumskap og ulovligheter kan ikke aksepteres

Dette er de som – slik de Gaulle skriver, skal forsake mye av det mange tar for gitt, og som skal beordre andre til å gjøre det samme.

Det er våre fremtidige ledere vi snakker om. De blir et resultat av den læringsfilosofi og holdninger som preger de gjennom tre år. De viktigste tre årene av en livslang karriere.

Jon Vestli

BFOs kompetanserådgiver

Military Professionalism

Men who adopt the profession of arms submit their own free will to a law of perpetual constraints.

Of their own accord,
they resist their right to live where they choose,
to say what they think,
to dress as they like.

From the moment they become soldiers,
it needs but an order to settle them in this place,
to move them to that
to separate them from their families
and dislocate their normal lives.

In the world of command,
they must rise, march, run,
endure bad weather,
go out without sleep or food,
be isolated in some distant post
and work until they drop.

They have ceased to become the masters of their own fate.
If they drop on their tracks,
if their ashes are scattered to the four winds,
that is all part and parcel of their job.

CHARLES DE GAULLE

ADD VALUE to your daily items by adding

YOUR LOGO!

MSO STUDIO

gave-og profileringsartikler

NY NETTSIDE!

OMSTILLINGS- OG TARIFFBREV 2/2021

Etter at vi drøftet Forsvarssjefens plan 20 januar 2021, har det skjedd en del som vil påvirke virksomheten i Forsvaret over tid. Mye positivt, men også en del det er grunn til å stille spørsmålstegn med, som naturlig er. Den største utfordringen vi har er i stort en krevende arbeidssituasjon i en pandemisituasjon. Det er hevet over enhver tvil at personellet har bidratt, tatt på seg belastning og utført oppdragene som er gitt. I denne situasjonen er kommunikasjon til organisasjonene, de ansatte og etablering av en felles strategisk forståelse av hvilken vei vi går og hvorfor - avgjørende.

AV FORHANDLINGSUTVALGET I BFO

NYTT STYRINGSSYSTEM

Nytt styringssystem tilsier at den enkelte driftsenhet (DIF) skal få større handlingsrom til å styre egen virksomhet ut fra sjefens stillingsinstruks og Forsvarssjefens intensjoner. Dette styringssystemet har ikke til hensikt å sette HATA og AML ut av kraft. Organisasjonene opplever oftere nå, enn tidligere, at vi får informasjon for sent, prosessene har kommet for langt til at vi skal ha reell medvirkning i sakene.

Forsvarssjefen er åpen, har dårlig tid, men ønsker medvirkning og involvering. Utfordringen vi ser er tidsfrister som vanskeliggjør et kvalitativt godt og utviklende samarbeid.

Det virker som om når FD og Forsvaret har jobbet med en sak i flere måneder og ferdigstilt saksgrunnlaget, er det viktigste å få det gjennom på raskest mulig måte, dette fører ofte til frustrasjon, da ATO ofte føler at man ikke får involvert tillitsvalgte.

FJERNARBEIDSPLASER I PANDEMITIDER

BFO har tatt opp behovet for fjernarbeidsplasser. Tilsynelatende mener Forsvaret at dette vil være mindre relevant i framtiden ved utrudding av nye plattformer som gjør oss uavhengig av lokasjon for å jobbe på ugradert og lavgraderte systemer. Svaret løser ikke de utfordringer enkelte har i dag, da mange er avhengig av en fast lokasjon for å kunne gjøre jobben sin. Pandemien har vist at reiserestriksjoner ville hatt mindre konsekvenser for forsvarret, dersom man hadde hatt eller åpnet for bruk av fjernkontor.

OPPDRAK OM ØYEBLIKkelig TILTAK – PERSONELLRELATERT EBA

BFO har fått tilgang på et skriv, som gir håp om at standarden på personellrelatert eiendom, bygg og anlegg (EBA) vil bedres i nær framtid. Vi vet alle hvilken enorm mediedekning det blir når kvaliteten og kapasiteten ikke er i samsvar med regelverk og behov. Organisasjonene eller Forsvarets hovedverneombud er ikke kopiadressat på skrivet, som er unntatt offentligheten. Siden vi ikke kan informere om et positivt tiltak, ber vi derfor driftsenhetene (DIF) innkalle organisasjonene lokalt og informere de tillitsvalgte i samsvar med HATA § 17, samt drøfte behov for budsjettmessige endringer i samsvar med HATA § 18.

COVID19 VAKSINE OG ARBEIDSGIVERS ANSVAR

I Forsvaret opplever vi som alle andre i Norge at virksomheten må driftes på andre måter enn normalsituasjonen pga smittesituasjonen. BFO har tatt opp problemstillingen mht vaksiner av det personellet som er i intops eller faste NATO-stillinger og har fått svar om at Forsvaret følger nasjonale føringer. Samtidig har FSAN gitt ut føringer om at personell som er ute og får tilbud om vaksiner fra vertsnasjon eller andre, skal ta disse, dersom vaksinen står på FHI's liste over godkjente vaksiner.

AstraZenica vaksinen er midlertidig satt på vent for bruk i Norge.

BFO forutsetter at den midlertidige stansen for personell i Norge, også vil gjelde personell i utlandet. BFO forutsetter videre at personell som tar denne vaksinen i utlandet, med bakgrunn i føringer fra FSAN, fullt ut er forsikret, på samme måten som om vaksinen hadde blitt tatt i Norge.

HA OG TA ER PROLONGERT TIL 1/7-2021

Som vi skrev i første nummer av årets utgaver, er Hovedavtalen prolongert ut juni 2021 i håp om at det kan gjennomføres fysiske forhandlinger. Tilpasningsavtalen for Forsvaret er utsatt tilsvarende.

Partene i Forsvaret har allerede hatt 4-5 arbeidsmøter om evt endringer i tilpasningsavtalen. En av utfordringene vi ser på er de tillitsvalgte arbeidsforhold og mulighet til å løse sin rolle som tillitsvalgt, sammen med de oppgaver vedkommende har i sin jobb.

Forsvaret har samlet sett en moderat til høy risiko innenfor område arbeidsbelastning og partene sentralt er opptatt av at forholdene legges til rette for et konstruktivt og utviklende samarbeid der medbestemmelse og medvirkning utøves. Vi holder derfor på med spørsmål partene skal sende ut til driftsenheter og tillitsvalgte for å avklare den faktiske situasjonen. Vi vil anta at spørsmålene sendes ut i april/mai.

TEAMSMØTER HAR BLITT EN DEL AV HVERDAGEN

Med pandemien ble vi alle tvunget inn i en ny måte å arbeide på. Teamsmøter har på mange måter vist seg å være effektiv i sin form på de fleste møter, men de egner seg dårlig ifh saker som berører personalsaker, avskjedssaker, saker som er gradert og drøfting og forhandling som krever oppmerksomhet av alle deltakerne i møte. Partene sentralt har funnet en fin balanse mellom fysiske og digitale møter, men vi merker at vi mister noe informasjon som normalt ville bli gitt i fysiske møter.

RÅD FOR SELVMORDSFØREBYGGENDE ARBEID

Forsvaret skal iverksette en informasjonskampanje, med kampanjestart 10. mai om hvordan vi i fellesskap kan bidra til at antall selvmord, selvmordsforsøk og selvskading i samfunnet reduseres. Dette er en kampanje som samkjøres med soldataskjonen psykisk helse. Det er Forsvarets mediesenter som hjelper oss med kampanjen.

Det er rundt 600 som hvert år tar sitt eget liv i Norge og helsevesenet har 5-6000 behandlinger av de som har forsøkt å ta sitt eget liv. Hvert år dør ca 100 i trafikken og vi bruker milliarder av kroner i trafikksikkerhetstiltak. Alle live er like mye verdt, vi kan alle bidra gjennom å bry oss.

VARSLINGSSAKER

BFO opplever en stadig økning av antall varslingsaker, mange er alvorlige, alle tar som regel lang tid og mange saker er ikke en varslings sak, men en personalsak. Dersom en ansatt, tillitsvalgt, verneombud, arbeidsgiver representant blir gjort oppmerksom på at noe tenderer inn på å være en varslings sak, plikter man å gripe inn og ta nødvendige grep.

Forhold det kan varsles om kan eks være:

- Fare for liv og helse
- Fare for klima eller miljø
- Korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet
- Myndighetsmisbruk
- Uforsvarlig arbeidsmiljø
- Brudd på personopplysningsloven

Det er hva man sier eller ytrer seg om, som avgjør om det er en varslings sak eller ikke. Dersom ytringen gjelder forhold som kun gjelder en arbeidstakers eget arbeidsforhold regnes ikke dette som varsel, med mindre forholdet er omfattet av ovennevnte. Varsling skal ikke brukes i klagesaker.

Det er en utfordring at den som blir utsatt for varslings sak, opplever at saken alltid vil henge med vedkommende, selv om faktaundersøkelsen tilsier at intet ulovlig eller disiplinært har funnet sted. Det bør innarbeides regler som sikrer at et varsel som ikke fører frem, heller ikke skal henge ved omvarslede.

VOLDTEKT, VOLD OG YRKESKADEERSTATNING

Dersom en dame eller mann utsettes for vold eller seksuelle overgrep som voldtekt mv. er han eller hun da omfattet av yrkesskadeerstatningsloven. Forsvaret har sine tjenestesteder på inngjerdet område, personell er om bord i fartøy over lang tid, Covid19 kan føre til at permisjonsreiser og andre typer hjemreiser utsettes.

Spørsmål som dukker opp, er:

- hvilket ansvar har arbeidsgiver når en situasjon oppstår på militært område
- hvilke rettigheter har den fornærmede mht mulig tap av helseklarering
- rettigheter ved tap av arbeid mv.

Det er en kjensgjerning at slike episoder lager dype sår. Både NAV og SPK mener arbeidsgivers erstatningsansvar bortfaller, da man mener at dette ikke er påregnelig i arbeidsforhold. BFO vil derfor fremme en sak for vurdering til YS.

LOKAL LØNN 2019

Det gjenstår ca 4000 ansatte som vil få sin lønn etter regulert i april. BFO oppfordrer alle til å kontrollere sin lønnslipp nøye og ved spørsmål ta kontakt ved FPVS/PLA for nødvendige avklaringer. Det er lagt ut god informasjon på Forsvarets intranettsider om virkningen av det lokale lønnsoppgjøret i 2019.

LØNNSOPPGJØRET 2021

BFO håper at oppgjøret i år vil kunne resultere i både en sentral justering og en avsetning til lokale forhandlinger. Frontfaget i Staten er i skrivende stund i gang med forhandlingene som vil danne grunnlaget også for det statlige oppgjøret. BFO vil komme tilbake til mer informasjon når forhandlingene i Staten er avsluttet i løpet av mai.

MØTEVIRKSOMHET MED FORSVARET, FPVS OG FST

Etter lang stillstand i møtevirksomheten for å følge opp viktige utestående lønns- og tariffsaker er partene sentralt nå enige om en fremtidig møtestruktur for å diskutere og enes om viktige prinsipielle tema.

SENTRAL COVID 19 AVTALE

Det ble fremforhandlet en revidert avtale den 25 mars. Partene ble her enige om å kompensere også for pålagt skjerming på hverdager med 3 timer per dag. Ny avtale har virkning fra 1. april til 1. september 2021.

PROLONGERT KORONA AVTALE

Koronaavtalen (reiserestriksjoner og skjerming bla) er prolongert fram til 1. september 2021, med følgende endring i pkt 5 i avtalen. Personell som av arbeidsgiver blir pålagt skjerming før, under og etter oppdrag tilkommer nå også opparbeidet fritid på ukedager (3 t pr dag max 15 t pr uke). Du finner hele protokollen på bfo.no

SKATTEOPPGJØRET 2020

De aller fleste har nå fått skattemeldingen for 2020 og BFO oppfordrer alle til å sjekke denne nøye. Viktig at du også går igjennom A-meldingen som du fikk på Altinn (tidl lønns-/trekkoppgave) i januar. A-meldingen sier noe om alle oppgave- og skattepliktige trekk som arbeidsgiver har sendt til skatteetaten.

Mener du at noe her er feil er det ikke nok å endre tallene på skattemeldingen. Du må også ta kontakt med FPVS/PLA slik at de kontrollerer og eventuelt sender korrigering til skatteetaten. Hvis du ikke gjør dette, vil ikke dine korrigeringer tas til følge og du må påregne å bli skyldig skatt.

På skatteetaten.no finner du skatteveilederen som vil guide deg gjennom utfylling av din skattemelding. BFO vil ikke legge ut noe ift skattemeldingen på sine hjemmesider.

SÆRAVTALE OM FLEKSIBEL ARBEIDSTID I STATEN

Avtalen er forlenget til 31. desember 2022. I hovedsak er innretningen den samme som tidligere år, men BFO vil vise til et punkt i avtalen som vi ønsker å fokusere på ovenfor våre medlemmer og det er avtalens pkt 4:

Det tillates overført 50 plusstimer eller 10 minustimer til neste avregningsperiode. Tid utover 10 minustimer medfører trekk i lønn. Plusstimer utover 50 blir strøket uten kompensasjon.

Med dagens arbeidssituasjon i Forsvaret, bør den enkelte innrette seg slik at man utvikler opparbeidet fleksitid i samsvar med regelverket. Etter vårt skjønn er merforbrukt arbeidstid i relasjon til fleksitidsavtalen ofte en konsekvens av for mange oppgaver/høyt arbeidspress, selv om utgangspunktet for avtalen er å sikre en fleksibel arbeidstidsordning.

EVALUERING AV URE – DET ER LURT!

BFO fikk kunnskap om at dette arbeidet var nært forstående i HATA-møtet 10. februar 2021. Teksten under er vår invitasjon «av oss selv» inn i dette arbeidet, sendt til FST/HR/U 11. februar. Men – vi har ikke fått svar enda. Se for øvrig denne i sammenheng med Giv Akt – de henger tett sammen.

BEFALETS FELLESORGANISASJONS INNSPILL TIL EVALUERING AV UTDANNINGSREFORMEN

Befalets fellesorganisasjon (BFO) viser til informasjonen gitt i HATA-møte 10 februar 2021 om en forstående evaluering av utdanningsreformen. BFO er svært positiv til dette arbeidet, og ønsker å bidra aktivt for å skape et best mulig objektivt bilde av dagens situasjon. Dette skrevet inneholder forslag til utvikling av analyseparametere, samt argumenterer for hvorfor vi ønsker å bidra mer aktivt gjennom hele arbeidet.

DELTAGELSE I ARBEIDET

Dersom det er mulig ønsker BFO å kunne være en del av arbeidsgruppen som skal utvikle rapporten. Vi besitter kunnskap som vil kunne underbygge rapporten, og har et eget nettverk til alle skoler, ansatte så vel som kadetter og elever, som vil kunne benyttes i innhenting av dagens opplevelse og virkelighet. Som et eksempel, så har vår kadettorganisasjon nå en egen spørreundersøkelse ute, og BFO er i ferd med å sende ut egen medlems-undersøkelse. Begge disse berører relevante problemstillinger for

rapporten. Vi ønsker å stille med en representant i dette arbeidet.

ANALYSEPARAMETERE

BFO mener at rapportens konklusjoner må være basert på både kvalitative, kvantitative og økonomiske parametere. Det som her skisseres er ikke å anse som uttømmende, men heller et innspill for å starte arbeidet. For å ta det siste først.

ØKONOMI

Det var stilt konkrete krav til gevinstrealisering i prosjektet. Dette er noe som må evalueres. Imidlertid bør man i tillegg se på en «økonomisk helhet» på tvers av DIF'ene som i dag har en eller annen relasjon med FHS og de utdanninger skolen forvalter. Helt konkret er BFO kjent med at det er en ustrakt «horisontal samhandel» mellom Hæren og Krigsskolen, og dette har blitt vesentlig mer enn tilfellet var frem til 2018. Imidlertid er ikke disse kostnadene synliggjort gjennom internfakturerings. Dette bør nå komme frem i evalueringen. Den økonomiske analysen bør derfor ta for seg utviklingen på kapitlene, utviklingen i antall årsverk – på skolene samt ved støttende avdelinger (hva er omfanget) og hvordan utviklingen har vært på økonomisk kompensasjon for ansatte ved skolene (hvor mye jobb legges ned?). Her har man sagt opp avtalen om undervisningsstillegg, noe som medfører økt bruk av overtid og avspasering – hvordan ser dette ut i dag? I økonomien bør man også se på økningen i

funksjonelt fravær og hva dette betyr for hjemmeavdelingens evne til å løse sine oppgaver.

Løsningene fra 2018 har skapt større fravær fra primærfunksjon enn tidligere – og for flere fra OR2 til OF-4.

KVALITATIVE INDIKATORER

Dette berører flere vanskelige analyser, all den tid man ikke har mange kull som er uteksaminert. Spesielt gjelder dette for treårige utdanninger. Imidlertid mener BFO at det er fullt mulig å gjøre flere analyser som i sum gir et godt bilde av situasjonen. Det grunnleggende spørsmålet er; Får Forsvaret det Forsvaret trenger og forventer?

FØLGENDE FAKTORER BØR KUNNE VURDERES I RAPPORTEN;

Styring av utdanning: Reformen ble fulgt av flere endringer i styringen av utdanningen; det ble etablert en ny seksjon i FST/HR, FHS har et eget høyskolestyre, med styrets fullmakter og ansvar, styrkesjefene mistet sitt ansvar og oppfølging av offiser- og spesialistbefalsutdanningen.

Dette bør evalueres – bidrar dette til å øke kvaliteten, og har man nå fått bedre mulighet til å dekke Forsvarets kompetansebehov?

UTDANNINGSKVALITET

Frem til 2017 hadde utdanninger i Forsvaret en så å si felles pedagogisk modell for å utvikle offiserer og spesialistbefal. Figuren under viser dette:

HAR DU FLYTTET I DET SISTE, OG I SÅ FALL MELDT IFRA TIL BFO?

DET ER VIKTIG AT VI HAR DIN KORREKTE ADRESSE. OFFISERSBLADET SKAL JO
KOMME FREM TIL DEG TIL RETT TID,
ELLER OM VI SKAL SENDE ET BREV TIL DEG.

HERVED ER OPPFORINGEN GITT
– MELD ADRESSEFORANDRING ASAP.

DETTE KAN GJØRES VIA «MIN SIDE» PÅ WWW.BFO.NO
ELLER VED Å SENDE EN MAIL
TIL: POST@BFO.NO

Utdanning, trening og utvikling for lederne hadde vel så mye fokus på identitetsutvikling

(profesjons-identitet) som kunnskapstilegnelse. Dette betyr at både den praktisk/teoretiske og holdningsmessige kompetanse ble utviklet parallelt. Et sentralt kjennetegn ved lederutdanningen (generelt sett) var at profesjonens teoretiske fundament ble utprøvd og utøvd innenfor den praksis og kontekst som profesjonen reelt skal utøves i, og med vei-ledning, evalueringer og refleksjon.

BFO mener at man bør vurdere hvordan dette er i dag, for både den akkrediterte utdanningen og for OR (BU, VBU 1-3).

Under samme overskrift bør man undersøke hvorvidt utdanning av OR tilfredsstiller avdelingenes forventninger og stillingenes krav. Her er det flere uteksaminerte kull som kan bidra med sine erfaringer.

Gjennomføring av utdanningen

En normal studieuke er – etter UH-loven, satt til normalt 40 timer, og studieåret er 10 måneder. Dette er en belastning som gir studenter en mulighet til å ha et sosialt liv, diskutere og gjøre andre ting. BFO får tilbakemeldinger fra kadetter og elever som opplever å ha planlagt undervisning frem til 20-2200 mandag – torsdag, noe som verken er fornuftig ut ifra et pedagogisk perspektiv eller psykososialt forsvarlig. Vi har også fått indikasjoner på at man skal ha studier i påsken.

BFO mener at dette ikke gagnar Forsvaret, og faktisk står i veien for læringen for den enkelte.

Dette har blitt tøffere siden 2018, og bør undersøkes da det har direkte sammenheng med den ansattes mulighet til å endre atferd og stille forberedt til å håndtere utfordringene som kommer.

Her bør man også undersøke hvordan deltids masterutdanning påvirker studentene og lokal arbeidsgivers mulighet til å gjennomføre tjenesten – skaper det mye funksjonelt fravær?

Militærprofesjonens betydning

BFO erkjenner at dette er et vanskelig tema. Imidlertid er det å ha en felles identitet, forstå den fulle betydning av ansvaret og alvor i den makt man forvalter en nødvendighet som må utvikles og ivaretas. Dette skjedde tidligere ved krigsskolene og befalsskolene. Akkurat nå er BFO usikre på hvordan dette ivaretas i prioritering mellom store pensum og dårlig tid til utdanning. Samtidig er dette en vesentlig del av Forsvarets kvalitet – hos den enkelte og i avdelingene.

Det er helt sikkert flere faktorer som bør vurderes, og BFO håper at man kan ha en åpen dialog og aktiv prosess for å videreutvikle dette.

Kvantitative parametere

Det er mye som kan telles. Under er det noen forslag.

Antall ansatte ved skolene: Det ble stilt strenge krav til antall ansatte ved FHS. Spørsmålet er om det foreskrevne antall tilfredsstiller kravene til undervisning, forsvarlig og lovpålagt forvaltning

innenfor arbeidsmiljølovens krav? Dette bør undersøkes nøye, da det er oppfatninger ved så å si alle skoler at de er underbemannet. UREs utgangspunkt var en beregning av antall studenter per ansatt. Imidlertid bør undersøkelsen søke å gi svar på om antall ansatte er tilstrekkelig for å utdanne kadetter og elever til det kvalitative nivå som Forsvaret forventer og krever?

Underliggende her er; hvordan er utviklingen på antall ansatte når skolene under FHS skal utdanne flere fra 2021?

Antall utdannede elever og kadetter

Dette har vært gjenstand for diskusjoner, og samtidig ble «takenene» satt av FD i URE-prosjektet. BFO mener at man bør undersøke om det er samsvar mellom plan og virkelighet. Tilfredsstiller dette Forsvarets behov eller er det et gap mellom uteksaminerte og behovet? Er det stort etterslep av ansatte som – med bakgrunn i OMT, har rett til utdanningsplass? Her bør man også undersøke om det er større frafall blant kadetter og elever nå kontra situasjonen før 2018.

Avslutning

BFO er veldig positive til en evaluering av URE. Dette gir en første mulighet til å korrigere utviklingen slik at det er samsvar mellom kart og terreng. Vi er motiverte til å delta aktiv i prosessen.

Vår saksbehandler vil være Jon Vestli/BFOs kompetanseutvikler og rektor BFO-skolen.

Kunnskap er makt!

ASTREA

lederrekruttering & rådgivning

Bryggen 9 | 5003 Bergen

Følg oss på Facebook.com/AstreaRekruttering

ARNE FALBACH

958 08 788

af@astrea.no

KARRIERERÅDGIVNING

Astrea hjelper personer med karriereskift for å komme inn i et nytt spor eller finne en ny stilling. Vår oppdragsgivere innenfor dette området er bedrifter, organisasjoner og enkeltpersoner.

For mer informasjon om hva vi kan bidra med kontakt Arne Falbach.

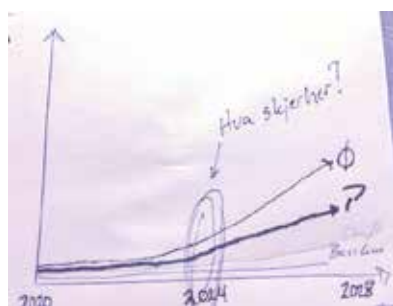
WWW.ASTREA.NO

FORSVARETS FREMTID OG ØKONOMISK USIKKERHET

12. februar kom Perspektivmeldingen for norsk økonomi mot 2060. Den beskriver et vanskelig fremtidsbilde for norsk økonomi; den skvisen som oppstår mellom reduserte inntekter og økte utgifter er en politisk knipetang som vil skape hodepine for flere. Forsvaret, hvor man for første gang har vedtatt en langtidsplan som egentlig har et 8-årsperspektiv, kan fort bli en salderingspost i konkurransen med helse, pensjon og det grønne skiftet.

Forsvarets økonomi har vært under press i flere år. Dette er tydelig i starten av ny langtidsplan og preget også den forrige. Konsekvensene er et stort etterslep på investeringssiden i materiell og eiendom, bygg og anlegg samt en omstilling av Forsvarets utdanninger. Det siste har skapt store konsekvenser for hvordan man skal kunne videreutvikle den militære profesjonen og fremtidens ledere. Samtidig er det signaler på at stadig flere fast ansatte slutter. BFO ser imidlertid liten vilje til å iverksette tiltak som skal motivere flere unge til å velge Forsvaret som langsiktig arbeidsplass.

I *Offisersbladet* nr 3/2020 beskrev BFO sin bekymring om den økonomiske tenkningen bak langtidsplanen for Forsvaret. Til tross for en ny runde med behandling ble ikke de økonomiske trendkurvene flyttet nevneverdig. Det ble besluttet en raskere økning av antall årsverk uten at økonomien ble styrket, mens investeringene fortsatt skal opp til rundt 30 prosent av totalbudsjettet. Samtidig er kravet til effektivisering 500 MNOK i året, et krav som Forsvarssjefen har økt med ytterligere 50 prosent for å skaffe seg bedre handlefrihet. I praksis ble alle tunge investeringer og kostnadene til årsverkene,

skjøvet ut til etter 2024. Skissen er en enkel, men beskrivende oppsummering av hva man kunne lese ut av langtidsplanen. Veksten i tildelinger skulle skje fra 2024. Det retoriske spørsmålet ble da åpenbart – Hva slags økonomisk mirakel skal skje i 2024-25? Perspektivmeldingen ga deler av svaret.

Herlige ingenting - for Forsvaret blir det bare vanskeligere mot 2030 og videre.

DNs analyse av det makroøkonomiske bildet lørdag 13. februar gir små politiske handlingsrom for fremtiden. På utgiftssiden er det to store poster; Helse og omsorg må tilføres mange årsverk (110 000 opp i 2035) og pensjonsutgiftene vil øke kraftig. Inntektssiden vil gå ned i samme tidsrom; skatteinntektene blir redusert, olje og gass vil skape mindre inntekter og oljefondets vekst forventes å flate ut. Utgiftene vil øke raskere enn inntektene.

Når man da i tillegg legger til politisk viktige områder som utdanning, infrastruktur, velferd og – ikke minst, behovet for å etablere grønn industri, skal det vanskelig gjøres å prioritere Forsvarets sak. Det er min konklusjon etter å ha sett perspektivmeldingens fremtidsbeskrivelse.

2021 og 2022 vil bli preget av to store saker som også vil påvirke Forsvaret. Det er et valg til høsten og norsk økonomi må bli friskmeldt for Corona. Begge vil koste samfunnet mye. Etter valget skal programmer realiseres, og vaksineringsen av norsk økonomi må Staten ta hånd om selv. Det er derfor vanskelig å se for seg en økonomisk opptrappingsplan som korrigerer Forsvarets eksisterende underskudd på ansatte, Hærens behov for akutte investeringer og Forsvarets behov for nye boliger og kvarter for ansatte og vernepliktige.

Dette blir enda vanskeligere når man allerede har forpliktet flere tunge investeringer i tiden som kommer.

Nasjonal dugnad har blitt et retorisk begrep som har bredt om seg de siste årene; «bompedugnad», «flyktingedugnad» og «Coronadugnad» er alle eksempler på dette. Denne politiske bruken er spesielt knyttet til upopulære politiske beslutninger, eller når det er saker med en økonomisk nedside. Politikerne ønsker å skape en forpliktelse til deltagelse gjennom å spille på dugnadens to viktigste element – frivillighet og fare for sosial fordømmelse ved å ikke stille opp. På slutten av 2020 tok også Forsvarsministeren til orde for «forsvarsdugnad». Dette mener BFO blir feil fokus.

Forsvaret av Norge er for viktig til å bli stilt i samme bås som rydding i borettslaget eller kiosksalg ved fotballbanen. Det er også flere absolutte krav til kompetanse, ferdigheter og ikke minst holdninger som må være på plass for at oppgavene skal bli løst slik man forventer. Og i ytterste konsekvens er det flere lovpålagte hindre som tilsier at «dugnad» IKKE kan/ skal være en god plattform for Norges forsvar. Dermed må det også erkjennes at det er kostnader forbundet med å ivareta vår sikkerhet.

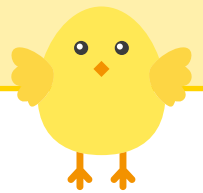
Politikerne må nå være seg sitt ansvar bevisst. Borgernes sikkerhet er helt grunnleggende og kan ikke settes til side selv i vanskelige tider. Det er nok av indikasjoner på at Forsvarets organisasjon er under kraftig press, og mye av dette handler om for lite økonomisk handlingsrom.

Partienes valgprogrammer blir besluttet i disse dager. Ikke glem at vår sikkerhet også krever fornyelse og økonomi til drift. Dette har en tendens til å bli glemt i debattene om vår felles fremtid.

Jon Vestli
BFOs kompetanseutvikler

- ★ 38 ÅRS ERFARING
- ★ HØY KVALITET OG RASK LEVERING
- ★ PRODUSERT I NORGE - GOD DOKUMENTASJON
- ★ ALLE TYPER KASSER OG SKREDDERSYDD INNREDNING
- ★ ENKEL SAMHANDLING MED EGENUTVIKLET 3D/CAD SOFTWARE

BFOS «PÅSKEHARE» HAR VÆRT PÅ TUR

Lars Anthonsen BFOs hovedtillitsvalgte i Luftforsvaret, har sørget for at «påskeharen» har spredd glede rundt på flystasjoner/baser i hele landet! Det gjør godt i disse spesielle tider.

Vedlikeholds-skvadronen i Bodø fikk også sitt store påskeegg!

I Bodø var det selveste sjefen for 331 skv som vant ett av eggene.

Baste Solberg fra Ingeniørbataljonen Skjold med sitt store BFO påskeegg.

BFOS «påskehare» kom også til Andøya!

Erik Endresen FLO RLL Bardufoss.

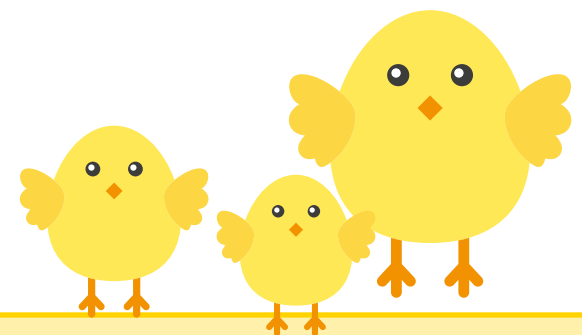
BFO-påskeegg skaper god stemning.

Kristian Holand, 1 av 2 heldige vinnere fra 133 LV Evenes.

Her er det Luftkrigsskolen som fikk noe å glede seg over inn i påsketiden.

Her får fregatten KNM Fridtjof Nansen drivstoffoverførsel fra logistikkfartøyet KNM Maud
Foto Magnus Horne Sjøforsvaret.

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Even Mølmsaug		990 94 678		even.molmsaug@bfo.no
Forhandlingsleder	Tom Skyrud	Medbest	473 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Tariff	990 96 521		grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Tor Erik Eide		922 10 930		tor.erik.eide@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653		viggo.holm@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig	John Anders Bakke		450 10 814		john.bakke@bfo.no
Markedsansvarlig	Dorte Storihle Ødegård		984 88 211		dorte.odegard@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Mariell Halstensen		938 04 855		mariell.halstensen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE TELEFONER

OMRÅDE	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
Nord-Norge	Tore K. Halvorsen			489 43 315		tore.halvorsen@bfo.no
Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
Sør-Norge	Kerstin Ransjø			456 38 647		kerstin.ransjo@bfo.no
Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 37 75	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
Indre Østland	Inge Øyen			992 22 781		inge.oyen@bfo.no
Viken	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no
HTV Luft	Lars Anthonsen			909 99 595		lars.anthonsen@bfo.no
HTV Luft, vara	Johnny Knutsen			481 67 476		johnny.knutsen@bfo.no
HTV Hær	Rune Isvik			400 29 792		htv-haer@bfo.no
HTV Sjø	Per Ivar Haugen			934 59 898		per.haugen@bfo.no
HTV Heimevernet	Inge Øyen			992 22 781		inge.oyen@bfo.no
ATV Brigade Nord	Tony Johansen			917 90 592		tony.johansen@bfo.no

Ved din side når drømmer skal bli til virkelighet

Å kjøpe hus er for mange den største investeringen de gjør i løpet av livet. Drømmer du om helt nytt hus, renovere et gammelt eller bare flytte rett inn?

Vi er ved din side når du skal realisere husdrømmen. Velger du Super husforsikring får du flere flere typer rådgivning inkludert i forsikringen din, for eksempel If Byggeteknisk rådgivning og If Boligsjekk.

Ta kontakt med forsikringsspesialistene i FP på telefon 21 07 57 10 eller if@fp.no
Du finner også mer informasjon på if.no

I samarbeid med:

BFO I BEVEGELSE, AVDELING ARE/TACS 131 LV, ØRLAND

Vi består av en liten avdeling på rundt 20 personer, hvor mange er pendlere.

Da pandemien inntraff, og restriksjonene som fulgte, opplevde mange å måtte tilbringe mindre tid med familie og mer på arbeidsplass. Dette er ikke nødvendigvis en oppskrift på hverken trivsel eller godt arbeidsmiljø.

Som ATV begynte jeg i samråd med ledelsen, å reflektere rundt «Hva kan vi tilby for å gjøre hverdagen litt bedre?».

Som tidligere idrettsassistent (og treningsentusiast) kom jeg fram til at dette var mitt sikreste kort å spille på, og inviterte min avdeling med på «BFO i bevegelse».

Ved å kontakte BFO sentralt og presentere idéen fikk vi tilsendt t-skjorter, trenings-sekker og drikkeflasker, som bidro til å sette lys på «aksjonen».

Pandemiens restriksjoner setter selvfølgelig begrensninger på hvor og hva vi kan trene, og idretter som baserer seg på kontakt må utsettes. Vi benytter oss nå av tilbudene på leir og bestiller fellesområder en gang i uken. Ambisjonene er å utvide aktivitetstilbudet når det blir aktuelt, med kontaktsport, utflukter til klatrehall, svømmehall, og å samarbeide med andre avdelinger.

Vi har fått gjennomført ett par økter, og tilbakemeldingene har utelukkende vært svært positive. Fysisk aktivitet fremmer trivsel, som bevisst gjennom utallige forskningsartikler, og noe de fleste ansatte i Forsvaret helt sikkert har kjent på selv. Tiltak om et avbrekk fra en ellers travel og utfordrende hverdag, har allerede etter få økter gitt positive resultater innad i avdelingen.

Dette er noe vi skal fortsette med og bruke som arena for å «koble av».

Jeg som ATV vil fortsette å utvikle gode økter, med ett ønske om å få med så mange deltagere som mulig, også etter pandemien.

Vi i ARE/TACS kan definitivt anbefale andre avdelinger å innføre lignende tiltak.

ATV BFO ARE/TACS,
Sara Skaret Fredriksen

MOST

I februar kom det frem resultater fra fjorårets MOST undersøkelse. Resultatene som kom i 2018 skapte stor medieblest og ble et stort samtaleemne. Årets resultater har jeg dog hørt mindre prat om. I Forsvaret har vi sterke indoktrinerte kjerneverdier, en profesjon, og en kultur som absolutt ikke tillater mobbing og seksuell trakassering. Jeg er glad for at forsvarssjefen, ombudsmannen, fagsjefer og avdelingssjefer tar dette på alvor. De viser vei, og engasjerer. Jeg savner dog mer engasjement blant de yngre.

Tallene viser at mobbing og seksuell trakassering forekommer i alle aldre og i begge kjønn. Tallene viser derimot også at unge kvinner er overrepresentert. Hvorfor er det da kun sjefer som snakker høyt om dette? Jeg vil oppfordre alle yngre befalingsmenn og kvinner, vernepliktige og elever til å lese og forstå hva mobbing og seksuell trakassering er. Hva sier tallene, og hva kan vi sammen som en organisasjon gjøre for å unngå dette? Jeg vil oppfordre til å diskutere temaet konstruktivt over en kaffe med kollegaer og venner eller ta det opp som et tema sammen med de vernepliktige.

Jørgen Kallestad
Nestleder KAFO

Sammen om beskyttelsen av Ørland flystasjon

Nylig signerte sjef HV-12 og sjef 132 luftving en samarbeidsavtale. HV-12 og 132 luftving har et felles oppdrag og samarbeider allerede godt om å beskytte Ørland flystasjon. Nå er dette gode samarbeidet formalisert.

LOKAL KONTROLL

Forsvaret av en flystasjon strekker seg langt utover flystripa. Du må ha kontroll på mange veier, fjelltopper og et stort landområde. – Et typisk oppdrag for lokalt Heimevern, sier sjef HV-12, oberst Jens-Christian Junge.

– For disse soldatene vil det bli fornyet fokus på felles årlig trening med Luftforsvaret og økt deltakelse på kurs som gir effekt opp mot forsvar av en flystasjon, forteller Sjef HV-12.

FORMALISERT SAMARBEID

– Heimevernet er en svært viktig ressurs for beskyttelse av Ørland flystasjon, sier oberst Øyvind Gunnerud, sjef 132 luftving. – Vi ønsker derfor å videreutvikle vårt samarbeid på flere områder – som operative forhold, øving og trening, samt logistikk og kompetanse, poengterer oberst Gunnerud.

– Vi har også nå fått formalisert samarbeidet innen flere stabsfunksjoner som både luftforsvaret og HV vil nytte godt av, utdyper oberst Junge. Selv om vi allerede har et veldig godt samarbeid – vil denne avtalen øke fokuset og sikre det inn i fremtiden.

Kristian Kapelrud/HV-staben

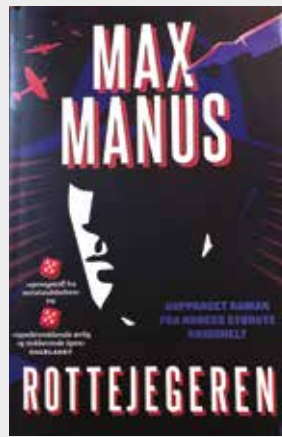
Kystkorvettene skal leve lengre

Fartøyklassen var planlagt utviklet fra 2025. Det henger sammen med at våre F-35 da skal være fullt operative med JSM-missiler. Nå skal kystkorvettene få lengre levetid, og utstyres med nye våpen (NSM). Årsaken er tapet av fregatten KNM Helge Ingstad. Utviklinga i Russland har ifølge en nyhetssak i Teknisk Ukeblad endret den sikkerhetspolitiske situasjonen, ble det vist til da den nye langtidsplanen for Forsvaret ble vedtatt av Stortinget før jul, der det ble besluttet å videreføre Skjold-klassen til 2030. Det betyr ifølge TU at korvettene må oppdateres, blant annet for å sikre tilstrekkelig tilgjengelighet, og at det må kjøpes inn nye missiler for å sikre den operative evnen. Umoe Mandal og Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) sammen skal oppgradere de seks korvettene.

Einar Holst Clausen

Boken «Rottejegeren av Max Manus

Manuset til «Rottejegerne» som Max Manus la i skuffen på slutten av 40-tallet, har endelig blitt en bokutgivelse. Kagge Forlag som utgir boken, har språkvasket og fornyet språkdrakten. Dette som ikke er et litterært mesterverk, men derimot en brutalt ærlig roman basert på Max Manus sine krigserfaringer og kjennskap til gutta som utførte likvidasjoner av norske stornazister og angivere under krigen.

I romanen «Rottejegerne» får vi en unik innsikt i hvordan etterkrigstiden ble opplevet. Karakterene i romanen blir således viktige tidsvitner. Ved krigens slutt slet mange motstandsmenn og kvinner psykisk.

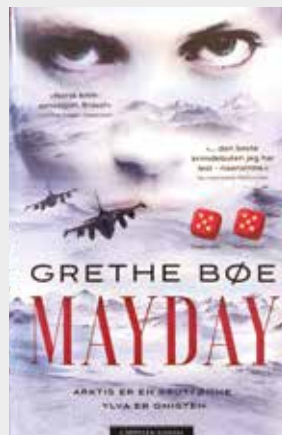
Max Manus beskriver dette meget godt. Mange klarte seg godt, men noen klarte aldri å «lande», de fikk heller ingen oppfølging i etterkant. PTSD visste ingen hva var på den tiden. Hovedpersonen i romanen Freddy, var hele tiden på vakt, han gikk alltid med sin pistol i skulderhylster, lenge etter krigens slutt. Ville noen hevne seg etter krigens likvidasjoner? Freddy var hard på flaska, og brukte kvinner til erotisk nytelse.

Flere av hans kamerater knakk sammen psykisk, og mange søkte trøst i spriten. Romanen beskriver også raseriet overfor krigsprofittørene, frykten for kommunismen, og skuffelsen over manglende anerkjennelse for den innsatsen de hadde gjort. Med en slik ærlighet Max Manus har skrevet denne romanen, kunne den ikke vært utgitt i etterkrigsårene.

«Rottejegerne» bør absolutt leses, den anbefales! Kagge Forlag ISBN 978-82-48-92765-5

Einar Holst Clausen

Boken MAYDAY av Grethe Bø

Dette er Grethe Bø sin første krimroman, og til å være den første, har hun truffet innertier. Hun er filmskaper og manusforfatter i utgangspunktet, og har skrevet og regissert spillefilmer og TV-serier fra Nordområdene. Det er nok denne erfaringen som gjør at hun treffer så godt med temaet i denne spennende og intense krimromanen. For her går det på høygir når den norske F-16 piloten Ylva Nordahl, med den amerikanske co-piloten John Evans, under en stor NATO-øvelse, støter sammen med et altfor nærgående Russisk jagerfly i grenseområdene i Nord. F-16 flyet får skader, systemsvikt og

kommer inn over Russisk territorium, og blir skutt ned av det samme jagerflyet som skadet det. De klarer begge å skyte seg ut, men over tundraen i bitende kulde. De må tilbake og over til norsk grense til fots og raskest mulig, for å unngå en storkonflikt. De har Spetnaz-patrujler i helene!

Selve bakteppet i denne krimromanen er skremmende realistisk, med et svært anspent forhold mellom Russland og NATO, i tillegg til stormaktens interesser i Arktis. Bø har tydeligvis fått fagstøtte fra flere hold, og denne kunnskapen sprer hun kanskje litt tilfeldig ut i løpet av handlingen. Boken får en overraskende slutt. Jeg anbefaler denne boken fordi den er hyperaktuell og såpass spennende at det er vanskelig å legge den fra seg, før siste side er bladd om. Den utgis på forlaget Cappelen Damm; ISBN 978-82-02-69279-7

Einar Holst Clausen

KONGSBERG signerer avtale på 1.7 milliarder NOK for leveranser til F-35 Joint Strike Fighter

Kongsberg Defense & Aerospace AS (KONGSBERG) har signert en ny avtale med Lockheed Martin Aeronautics (LMA) til en verdi av 1 750 MNOK for produksjon av deler til F-35 Joint Strike Fighter programmet Lot 15-17.

Avtalen inkluderer levering av F-35 haleror, framkant av halefinne og skrogpaneler for mer enn 500 fly. Produksjonen av disse kritiske delene vil foregå fram til 2025 ved KONGSBERGs avanserte produksjonsanlegg. "Denne siste kontrakten bekrefter KONGSBERGs langvarige posisjon som leverandør til F-35-programmet. Det produseres nå i full skala til F-35-programmet og denne kontrakten sikrer arbeid de neste fire årene. Kontrakten posisjonerer oss i tillegg for videre deltakelse i fremtidige produksjonspartier," sier Terje Bråthen, EVP Aerostructures hos KDA.

Pressemelding

Litt om ny kamp/støttevogn til Hæren

De nye vognene blir levert i 2022 og får betegnelsen ACSV G5 (ACSV står for Armoured Combat Support Vehicle) skal brukes til transport, som lett bergingsvogn, samt som plattform for kamp-luftvern og artillerilokaliseringsradar. Det er Flensburger Fahrzeugbau GmbH som skal produsere de 44 kampstøttevognene som Forsvaret mottar, og det er bedriften Ritek i Levanger som ferdigbygger de. Siste ledd i kjeden er Bjerkvik Tekniske verksted som står for montering av sambands- og IKT-utstyr. Alle vognene gjøres klare for montering av våpenstasjon RWS (Remote Weapon Station).

En prototype har ifølge Forsvarets Forum vært gjennom omfattende vintertesting på Rena. Kampstøttevognene er modulare. De fleste skal brukes som transportvogner og erstatter hærens upansrede M548. Disse skal kunne frakte forsyninger som ammunisjon, mat, og sperremateriell til avdelinger i felt. ACSV G5 skal også være bærer for Hærens nye artillerilokalisingsradar. Pål Taagaard-Karsten er prosjektleder i Forsvarsmateriell for dette prosjektet.

Einar Holst Clausen

Norge oppgraderer luftvernsystemet NASAMS

Kongsberg Defence & Aerospace AS (KONGSBERG) har inngått en kontrakt verdt cirka 266 millioner kroner med Forsvarsmateriell for oppgradering av NASAMS.

Oppgraderingen av Identification Friend or Foe (IFF) systemet til radaren i NASAMS vil sikre operasjoner i henhold til fremtidige NATO standarder, og forbedre den allerede sikre identifikasjonen av vennlige fly. "Norge fortsetter å oppgradere sin luftvernkapaletet ved å implementere den nyeste tilgjengelige teknologien. Moderniseringen vil forbedre fellestrekkene med NATO og forsterke kapabiliteten i NASAMS ytterligere», sier Kjetil Reiten Myhra, Divisjonssjef for Integrated Defence Systems i KONGSBERG. NASAMS er kjent for sin distribuerte arkitektur og fleksible nettverkløsning i utførelsen av varierte luftvernoppgaver. NASAMS er verdens mest brukte luftvernsystem i sitt segment. Systemet er utviklet og produsert som en del av det langsiktige samarbeidet mellom Raytheon og KONGSBERG.

Bliz Matrix Black

Sportsbriller med et bredt
sylindrisk synsfelt, hvor du
kan oppleve en ny dimensjon
av omgivelsene.

853,-

Patagonia M's Nano

Nano Puff Hoody er en
varm jakke med 60-g
PrimaLoft® Gold isolasjon.

3336,-

Salomon Cross Over GTX

Kombinerer aggressivt, holdbart
grep med akkurat riktig nivå av
vanntett beskyttelse.

1331,-

**Garmin tactix Delta
Solar Ballistic**

Taktisk GPS-smartklokke
med AB Elite™-programvare.

14 689,-

STOIX Marcus 1.0

Skjorten er laget for å la deg
møte enhver utfordring.

1199,-

Swiss Military Hanowa

Klokken er vanntett til 100
meter og har safirglass.

3634,-

Helikon-Tex Urban Tactical

Bruker et av de mest holdbare
klesstoffene på markedet.

944,-

Oakley Radar EV

Større linseutforming,
enkelt skifte av glass.

1499,-

GÅ INN PÅ BFO.MILRAB.NO FOR FLERE NYHETER OG TILBUD

Pensjon

Mange er engstelige for hvordan det økonomiske virkelighetsbilde blir seende ut, når man en dag skal gå av med pensjon. Hva blir min økonomiske virkelighet fra dag en som pensjonist og fra tiden etter samordning ved 67 år. Har jeg for stor gjeld, hva om jeg blir ufør, skilt, ektefellen dør eller har jeg en livsstil som blir utfordret når den månedlige inntekten blir betydelig mindre på en gitt dato? Etterlever Forsvaret i dag regler i arbeidslivet som andre virksomheter tar som den største selvfølgelighet, vi vil hevde at så ikke skjer.

AV FORHANDLINGSLEDERNE GRETHE BERGERSEN OG RAGNAR DAHL

I dag opptjener personell født før 1963 pensjon i folketrygden og i SPK. Pensjonsavtalen er at det er summen av disse ordningene som utgjør din pensjon ved fylte 67 år. Opp til 67 år vil du få 66 % av pensjonsgrunnlaget fra SPK, men du kan ta ut fleksibel alderspensjon fra folketrygden 62 år, i tillegg til pensjonen fra SPK, men bare frem til fylte 67 år, da samordnes pensjonene. Her går mange i en pensjonsfelle. Du kan fort gå fra kr 50 000 til kr 23 000 i pensjon.

Er du født i 1963 og senere, har alle pensjonsrettigheter du har opptjent pr des 2019, blitt omgjort til en oppsatt pensjon (opptjeningen er økt fra 30 år og opptil 40 år). Fra januar 2020 får du påslagspensjon pr mnd i en pensjonsbeholdning, tilsvarende i folketrygden. Om du velger å slutte i Forsvaret i dag, gir ikke dette deg nevneverdige konsekvenser, tidligere ga det store negative konsekvenser, pensjonsmessig sett. Hvorvidt det lønner seg å slutte, blir en vurdering den enkelte må ta selv, men BFO kan gi deg et grunnlag til å foreta vurderingen.

BFO har anmodet Forsvaret om å få lønnshistorikken for en kaptein, major og oberstløytnant for å dokumentere konsekvensene av ny pensjonsordning vil få for personellet, men dette synes å være vanskelig. Vi ønsker kontakt med personell som nylig har gått av og som kan gi oss fullmakt til å få disse dataene i den hensikten å dokumentere hvorfor ny ordning er en pensjonsbombe for de yngre årskullene. Vi trenger en fra luft, hær og sjø i nevnte gradsnivå, send info til Grethe eller Ragnar.

Politiet har det meste av sine variable tillegg som pensjonsgivende. For Forsvaret er de fleste ikke pensjonsgivende, fordi Forsvaret ikke har råd. Forsvaret ofrer altså din framtidige pensjon, for å kunne opprettholde forsvarrets operative evne – vår påstand!

MEDLEMSFORDEL

Ring oss eller send en melding om det er noe du lurer på, en problemstilling eller annet du måtte ha på hjerte om pensjon på post@bfo.no

FORSVARETS MEDARBEIDERUNDERSØKELSE

Forsvarets medarbeiderundersøkelse gir signaler om at Forsvaret er i ferd med å tape konkurransen om kompetansen. Det er mange årsaker til det, men i Hæren oppgir et urovekkende antall at arbeidsbelastning, pensjon, materielltilstand og boforhold som årsak til at de kommer til å slutte de neste to årene.

EKTEFELLEBRUG OG SAMLIVSBRUDD

Mange ektefeller har fulgt med på flyttelasset rundt omkring i inn og utland. Det kan være mange årsaker til at ektefellen ikke tar seg jobb, men det er en kjensgjerning at forsvarrets virksomhet ikke ligger i områder med flust av arbeidsplasser for medflytter. Mange pendler og antallet er økende, nettopp av samme årsak. I dag må du nesten ha to inntekter for å ha råd til eget hus/leilighet.

Dersom ektefellen ikke har hatt lønnet arbeid pga tjenestemannens tilsetting i Forsvaret, kan tjenestemannen komme i en situasjon ved et evt samlivsbrudd og kan måtte betale et ektefellebidrag som varer livet ut. Dette oppstår dersom ektefellen ikke har hatt mulighet til å ha inntektsbringende arbeid som følge av jobben eller familiesituasjonen i den tiden du har vært ansatt i Forsvaret og ektefellen velger å gå ut av samlivet.

Ekteskapslovens § 79 annet ledd er det slik at dersom ektefellene har innrettet seg slik at det i hovedsak er den ene ektefellen som har hatt arbeid utenfor hjemmet, mens den andre ektefellen har hatt hovedansvaret for barna og hjemmet, kan den andre ektefellen pålegges å betale et ektefellebidrag også etter at samlivet opphører ved separasjon og skilsmisse.

Etter etkteskapslovens § 80 skal bidraget utmåles på grunnlag av den bidragsberettigedes behov for bidrag og den bidragspliktiges betalings-evne. Dette skal dermed foretas en skjønnsmessig vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Slik vi forstår etkteskapsloven kan tjenestemannen risikere å måtte betale underhold resten av livet til en fraskilt ektefelle, dersom tjeneste ikke har muliggjort at den andre part kan ta seg lønnet arbeid.

BFO følger opp denne utfordringen, med utgangspunkt i at vi har et beordrings- og søknadssystem som er blitt betydelig utvidet de siste årene, herunder innføring av tidsbegrensinger på stilling. Kan fort bli at noen går lei av en uforutsigbar familiesituasjon.

PENSJONSGIVENDE VARIABLE TILLEGG

Så langt i pensjonsbrevene har vi snakket om pensjonssystemet som har vært og hvordan det nye vil treffe ungdommen. Det er kjent for alle at BFO og de andre organisasjonene har krevd at tillegg etter ATF, skal være pensjonsgivende. Vi utfordrer fungerende leder i BFO Rune Rudberg, til å gi oss en oppdatering på hvor vi står og hvorfor dette er viktig for medlemmene.

Vi stiller Rune følgende spørsmål:
Kan du gi oss en status og angi hvorfor dette er viktig for forsaret og medlemmene?

Det holdt med ett spørsmål, så setter han i gang på «fri miter»:
BFO og de øvrige organisasjonene har i snart 2 år, jobbet med denne saken, som dreier seg om ATF som pensjonsgivende tillegg for Forsvarets personell. Denne delen, som er en vesentlig andel av inntekten til den enkelte, blir i dag ikke rapportert som pensjonsgivende inntekt.

Dette gjelder blant annet øving, fartøytjeneste og vakt- tillegg. Ved enkelte avdelinger er belastningen høy og tilleggene utgjør en vesentlig del av inntekten. At disse tilleggene blir rapportert som pensjonsgivende inntekt har stor betydning for pensjonsnivået til den enkelte i den nye pensjonsordningen.

Pensjonskravet til BFO og øvrige organisasjoner vil medføre noe økte kostnader for Forsvaret, men er helt nødvendig for at militært personell skal ha samme vilkår som øvrige statstilsatte, og for at Forsvaret skal kunne rekruttere og beholde kritisk kompetanse.

Som følge av bruddet i de lokale lønnsforhandlingene i 2019 ble saken behandlet i Statens lønnsutvalg (SLU) 9. november 2020, uten at det kom til endelig løsning. SLU fastslår imidlertid at Forsvaret har de nødvendige fullmakter til å finne en løsning med BFO og de øvrige organisasjonene.

Partenes enighet om vedlegg 5 i Hovedtariffavtalen

Partene i Staten er enige om forståelsen av vedlegg 5 i hovedtariffavtalen om at alle variable, forutsigbare og regelmessige tillegg som er vederlag for arbeid i ordinær stilling, er pensjonsgivende for de som er født i 1963 og senere. BFO og de øvrige organisasjonene registrerer at Forsvaret fortsatt ikke har startet innrapportering av ATF tillegg som pensjonsgivende.

Pensjonsgivende tillegg for de som er født i 1962 og tidligere er beskrevet i vedlegg 4 og gjelder faste variable avtalte tillegg begrenset til mellom kr 6400 – 66 000.- som del av pensjonsgrunnlaget. Mindre eller mer, telles ikke med. Så pensjonskampen er å sikre de på ny ordning en best mulig pensjon. BFO ønsket jo at dette skulle gjelde alle, men forhandlingene endte opp med det som er beskrevet ovenfor. Vi går derfor ikke videre med de som er født før 1963 her.

Forsvarets ståsted

Forsvaret har frem til nå vært enige med organisasjonene i at ATF i all hovedsak er pensjonsgivende. Dette bekreftes av Forsvarsstaben i flere skriv som Forsvaret har fått innsyn i. Det er på det rene at Forsvarsdepartementet har blandet seg inn i partsforholdet i Forsvaret og dermed, etter vårt syn, brutt med de generelle spillereglene i arbeidslivet om partsforhold og fullmakter. KMD ved Personaldirektøren i staten bekrefter også at Forsvaret har de nødvendige fullmakter til å avklare -og bli enige med organisasjonene, og dermed iverksette innrapportering av ATF tillegg som pensjonsgivende.

Vårt krav og absolutte ståsted

BFO og de øvrige organisasjonenes påstand og krav er at ATF i all hovedsak er å anse som forutsigbare og regelmessige tillegg som vederlag for arbeid i ordinær stilling, og dermed pensjonsgivende variable tillegg etter vedlegg 5 i hovedtariffavtalen.

Videre fremdrift

BFO og de øvrige organisasjonene på vår hovedtariffavtale står samlet om videre tiltak og prosess. Det jobbes med flere alternativer for videre fremdrift. I dette ligger også en juridisk prosess, som etter vårt syn vil bli en trist affære, uavhengig av resultat, og nok en sak som vil bidra til et dårlig omdømme for Forsvaret som arbeidsgiver, avslutter fungerende leder i BFO Rune Rudberg.

FORSVARSDEPARTEMENTET MÅ ANSVARLIGGJØRES

Med bakgrunn i Runes redegjørelse ovenfor har leder BFO Jens Jahren i

samarbeid og på vegne av BFO, NOF, NTL Forsvaret og Parat fremsendt et skriv til Forsvarsministeren med en kort redegjørelse for organisasjonenes standpunkt ifh til hovedtariffavtaleforhandlingene pr 2019, i relasjon til de store endringene som kom i ny offentlig tjenestepensjon pr 1.1.2020

Organisasjonene har tatt opp problemstillingen med Forsvaret og departementet flere ganger i kontaktforum med FD også adressert direkte til statsråden.

Organisasjonene viser til de nevnte uformelle dialogen med Forsvarsdepartementet om variable tillegg og opptjening i ny offentlig tjenestepensjon. I skriv av 23. februar fra Forsvarsstaben klargjøres Forsvarsdepartementet sitt syn i saken.

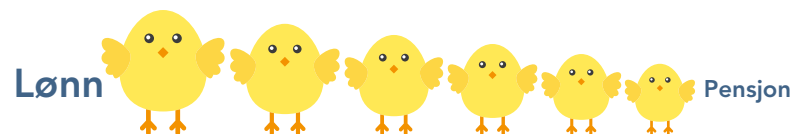
Som følge av ny offentlig tjenestepensjon og bortfall av samordningsregelverket, har spørsmålet om pensjon for variable tillegg blitt særlig aktuelt. FD og Forsvaret har gjennom 2020 gjort en fornyet og grundig vurdering av tilleggene i ATF. Etter departementet og Forsvarets vurdering tilsier ordlyden, forhandlingsforløp og etterfølgende praksis at tilleggene i ATF er kompensasjon for merarbeid ut over ordinær stilling/overtid.

Med bakgrunn i det FD kommuniserer ønsker vi en redegjørelse fra FD på følgende:

- En utdypning av hva som legges inn i; ordlyden, forhandlingsløp og etterfølgende praksis at tilleggene i ATF er kompensasjon ut over ordinær stilling/overtid.
- Vi ønsker også FD sin tolkning av teksten i HTA vedlegg 4 og 5 når det gjelder ordinær stilling. Hva legger FD inn i begrepet ordinær stilling.
- Vi ønsker et eget møte med statsråden for å gå gjennom mulige konsekvenser for den tolkningen og vurderingen som nå er gjort sett opp mot unntaksavtalene hvor vi er avtalepart med FD.

BFO følger saken tett og har ingen intensjoner om å la Forsvaret ofre de ansattes pensjonsrettigheter til fordel for bedret operativ evne. Dette er et statlig ansvar og ikke en dugnad mellom forsvarsets ansatte og Forsvarssjefen. Vi er trygge på at dette er organisasjonenes, de ansatte og hovedsammenslutningenes syn.

Har du pensjonsspørsmål eller ønsker et Webinar om pensjon og pensjons-beregning, ta kontakt med din HTV, så legger vi opp et tilpasset opplegg.

Ting koster det samme, men du har betydelig mindre!

Samling av rekruttutdanningen i Hæren – bærekraftig gjenbruk av Haslemoen leir

Fra Haslemoen leir når den var i Forsvarets bruk.

Forsvaret ønsker å etablere en felles rekruttskole for Hæren på ett sted og har pekt på Terningmoen i Elverum som riktig sted for dette. En samling av Hærens rekruttskole virker i utgangspunktet fornuftig fremfor å ha rekruttutdanning ved de ulike garnisonene. Men finnes det andre bedre og mer samfunnsøkonomisk lønnsomme alternativer?

Terningmoen er allerede overfylt med 3-400 rekrutter som utdannes der i dag. I vinter må faktisk mange bo i telt fordi det ikke er romkapa-sitet i leiren. Det planlegges derfor med en storstilt utbygging av mannskapskaserner, utvidelse av mannskapsmessen og kontorer, stipulert til 340 millioner kroner i Forsvarets langtidsplan. Dette skal øke kapasiteten fra dagens 400 rekrutter per inntak fire ganger i året til 1100 per innrykk i fremtiden. Med en slik økning virker investeringsbeløpet altfor lavt, det vil kanskje dreie seg om nærmere 2 milliarder kroner. Sannsynligheten for et milliardbeløp i nye bygningsmessige anlegg anser jeg som svært høy.

Så til poenget. Tre mil sør for Elverum ligger Haslemoen leir. Leiren ble nedlagt i 2004 og solgt til Våler kommune og private. Den er meget godt vedlikeholdt i årene etterpå, noe også representanter fra Forsvaret ved selvsyn har konstatert. Leiren har fire store kaserner, renoverte mannskaps- og befalsmesser, kontorbygg, sykestue, undervisningsbygg, stort velferdsbygg og flere relativt nye, store ekssersehaller, for å nevne de viktigste anleggene. I tilknytning til leiren er det et stort øvingsfelt og skytebaner. Leiren er etter nedleggelsen tidvis benyttet av Forsvaret (bla i forbindelse med NATO-øvelser som Trident Juncture og i disse dager HV).

Leiren har mer enn kapasitet til å ta hele økningen i rekruttutdanningen for Hæren, uten nevneverdige investeringer. Våler kommune og Haslemoen AS står klare til å leie ut leiren. Det synes derfor meningsløst at Forsvaret skal bruke milliardbeløp på nye bygg. Selv om Eiendom, Bygg og anlegg (EBA), direkte underlagt Forsvarsdepartementet, er de

som bygger for så å leie ut til Forsvaret, så er det skattebetalernes penger som anvendes. De pengene bør i stedet brukes på mer forsvar.

Forsvaret har tidligere uttalt at samarbeid med sivile aktører er aktuelt for selv å spare investeringer. Logistikkavtalen med rederiet Wilh. Wilhelmsen kan nevnes som vellykket eksempel.

Heldigvis har Stortinget pålagt Regjeringen å utrede Haslemoen (og Drevjamoen) som supplement til rekruttskolen som lokaliseres på Terningmoen. Her må det imidlertid gjøres en grundig utredning, ikke bare av Haslemoen som et supplement til Terningmoen, men som optimal bruk av Haslemoen på permanent basis for å unngå unødvendige milliardinvesteringer i nye bygg. Mitt forslag er derfor at det i den pålagte utredningen må settes opp et alternativ hvor eksisterende kapasitet på Terningmoen utnyttes uten kapasitetsøkende investeringer og at Haslemoen på permanent basis benyttes til det økte behovet. Haslemoen vil på en god måte også komplettere Østerdal Garnison. I Stortingets behandling av langtidsplanen understreker et flertall at kostnader ved to lokasjoner ble vurdert som betydelig høyere enn en lokasjon. Da forutsatte man imidlertid at lokasjon nummer to nærmest måtte investeres som NY kapasitet. Det vil ikke være nødvendig ved bruk av Haslemoen. I et bærekraftsperspektiv vil gjenbruk av Haslemoen stå seg meget bra.

Jeg har stor sans for forsvarssjef Eirik Kristoffersen og det verdigrunnlaget han legger til grunn i sitt virke i Forsvaret. Jeg vil derfor oppfordre Kristoffersen til selv å vurdere saken kritisk. Jeg antar at han er opptatt av mest mulig forsvar for pengene fremfor å sylte ned enda mer i bygningsmessige anlegg. Tar du hansken, Eirik Kristoffersen?

Richard Heiberg

Pensjonert vernepliktig kaptein

BFO-pakken

Har du **bedre** forsikring på **bilen** enn deg SELV? Hva skjer hvis du blir **skadet** eller **ufør**?

Hva sitter **familien din** igjen med hvis du en dag **IKKE** kommer hjem?

BFO-pakken inneholder 8 unike elementer:

- ◆ **Dødsfall**
Livsforsikring for medlem.
Engangsutbetaling ved død, uansett årsak.
- ◆ **Arbeidsuførhet**
Dekker deler av inntekstevnen du har tapt på grunn av varig sykdom eller skade.
- ◆ **Kritisk sykdom**
Engangsutbetaling på 1G.
Forsikringen gjelder ved 22 utvalgte sykdommer.
- ◆ **Ulykke medisinsk invaliditet**
Dekker skader ned til 1% medisinsk invaliditet.
- ◆ **Ulykke behandlingsutgifter**
Dekker nødvendige utgifter ved ulykke.
- ◆ **Ulykke pluss**
Engangsutbetaling på inntil 10 000 kr. ved brudd- og brannskader.
- ◆ **ID-tyveri**
Dekker bl.a. juridisk bistand med inntil 1 000 000 kr.
- ◆ **Advokatbistand**
15 timer gratis privat juridisk bistand pr.år.

BFO-pakken har krigsrisiko- og ekstremспортdekning.
Krigsrisiko gjelder kun medlem.

Flere av elementene inkluderer også partner (samboer/ektefelle) og barn.

Ønsker du å bestille?

- ◆ Det kan gjøres på to måter:
Ring BFO Forsikring
23 10 02 20 - tast 1
- ◆ Send mail til
post@bfoforsikring.no
Det er krav til egenerklæring om helse.

Mer informasjon?
Sjekk bfo.no/bfo-pakken

Først utallige nedleggelser - så, hva nå?

Kom over et bilde av noen kaserner i Åsegarden leir ved Harstad, som Btt S brukte frem til nedleggelsen i 1984. Mange av oss husker formidable investeringer og oppgraderinger som pågikk i flere militære leire både i Nord og Sør, helt inn til det siste år før beslutningen om nedleggelse kom. Og det hastet åpenbart.

Å bygge opp full og effektiv logistikk og rammeverk for øvrig for en eneste militærleir kan ta mellom seks og ti år, ofte mer. Skal det reguleres nye områder for en leir vil bare reguleringen isolert gjerne pågå i flere år. Egentlig er det i praksis vanskelig å få på plass en ny leir innenfor en tidsramme på ti år, og enda vil det nok gå noe tid før den blir fullt operativ. En tid som nødvendigvis ikke er på Forsvarets side i det vi befinner oss i året 2021. For helt spesialiserte leire kan det riktignok gå noe raskere.

Poenget midtveis i dette resonnementet er at det tok et par måneder for politikere å beslutte endelige nedleggelser fra midten på 80-tallet til år 2000. Men hva har skjedd? Så fikk de sannelig rett de som advarte mot realitetene som lå i de historiske linjene - da det så ettertrykkelig ble gjentatt at vi ikke lenger har noen fiender, mens folket så en noe ustødig Jeltsin på TV, i kjølvannet av bevingede begrep som "perestroika". En fikk samtidig langt på vei en doktrine her hjemme som ikke skulle diskuteres: "Ingen fiender lenger!" Det bare ble slik. Politikere kjørte sitt løp, der naiviteten vel også fikk farlig godt feste. Og ingen ser seg tilbake?

Mange var dem som stod med tårer i øynene på en oppstillingsplass og så et flagg ble firt ned for siste gang; som nevnt, i leire som gjerne var helt eller delvis oppgraderte, og som samtidig var slik plassert at de lå (og ligger) svært strategisk til. Mange stod der med sterke følelser, småskalv og kjente inn i ryggmargen at dette ville bære helt galt av sted. Sterke

frustrasjoner og sinne kom til uttrykk. De mange hadde ingen steder å gå med sine frustrasjoner. Slik var det, og slik ble det. Hva disse nedleggelsene har kostet norske skattebetalere, se det er det knapt noen som vet. Kan vi lære noe av dette?

Hva nå? I det stille sitter noen og sier forsiktig at det var forferdelig dumt at den og den leiren ble nedlagt og "avhendet" som det så pent heter. Nå vokser behovet for bl.a. å styrke landforsvaret i flere områder der fullt brukbare militærleirer er nedlagte.

Å bygge nytt koster noe helt forferdelig med penger. En bør kanskje i en kritisk refleksjon i etterpåklokskapens ånd - om ikke annet for å lære av stygge feilgrep, tenke på det store pengesluket: Hvor mange millioner skatte kroner ble kastet ut av vinduet da brukbare leire ble nedlagte på løpende bånd - som et tillegg til hva det nå faktisk vil koste å bygge helt nye leire i de samme områdene? Noen vil under dette ile til å hevde at det er helt andre standarder i dag, enn det var i de gamle leirene. Men det er en halvsannhet: I noen leire var bygningsmassen fullt rehabiliterbar, samtidig som det var en rekke nye, og like solide som anvendelige bygg/anlegg som kom opp i årene før alt ble besluttet nedlagt. (Se det mørke bygget i forkant på bildet fra Åsegarden).

Vi bør vel slå det fast: De fikk rett, alle de som advarte så godt og iherdig de kunne mot nedleggelsene som akselererte fra siste del av 1980-årene og enda mer ut i 90-årene.

Konklusjonen er: Det koster veldig mye å bli historieløs!

Roy Vega

Åsegarden leir.

TOTAL DEFENCE GROUP

www.totaldefencegroup.com

TOTAL DEFENCE GROUP

CONTACTS

Ketil Skjeggedal
(CEO)
Mobile: +47 909 24 366

Mette Foss Dalseg
(Project Manager)
Mobile: +47 992 46 574

Post Box 163, 2830 Raufoss
Visiting Address:
Enggata 40, 2830 Raufoss
post@totaldefencegroup.com

DIVISIONS

ENGINEERING R&D

Kristoffer Dale
Raufoss Engineering

VEHICLES & HEAVY EQUIPMENT

Thor Christian Øveraasen
Øveraasen

Rune Vamråk
CHSnor

INDUSTRIAL PRODUCTION

Tor Henning Molstad
Molstad Modell & Form

DIGITAL AND ELECTRONIC SOLUTIONS

Rune Vandli
Vixel

Trond Voll
Topro Electronics

Poltava

«Min bror Karl vil spille Aleksanders rolle, men i meg skal han ikke finne noen Dareios», erklærte Peter den store, med referanse til Aleksander den stores seier i Gaugamela (331 f.kr.). Tsaren fikk det som han ville; slaget ved Poltava gjorde ende på Sveriges stormaktstid.

AV TROND SÆTRE

I 1700, ved starten på den store nordiske krig, hadde Karl 12 beseiret Peter 1 ved Narva i Estland med en svensk hær som var tre ganger mindre enn den russiske. Etterpå rykket han inn i Russland, men måtte ta en annen retning, og i stedet prioritere nedkjempingen av August 2. i Polen.

I mellomtiden moderniserte Peter hæren. Infanteriet ble opplært i lineære taktikker og moderne skytevåpen, og russerne erobret svenske besittelser i Baltikum. I mai 1703 grunnla tsaren den nye russiske hovedstaden St. Petersburg på et strategisk punkt i Østersjøen, som attpåtil var på tidligere svensk territorium. Til byggingen av byen brukte Peter blant annet mange svenske krigsfanger. I 1707 prøvde han å slutte fred ved å tilby Sverige alt russerne hadde annektert unntatt St. Petersburg og linjen langs elven Neva. Karl avsto.

Med en hær på 30 000 mann marsjerte kongen mot Russland, trolig med Moskva som sitt endelige mål. Hæren ble forsinket av sommerregn som gjorde de russiske steppene nesten uframkommelige, og avanseringen ble ytterligere hemmet av russernes brente jords taktikk, og en unnvikende russisk hær. Karl ble nødt til å føre hæren sørover mot Ukraina for å skaffe nok ressurser. Med årstidenes skifte kom imidlertid et nytt problem. Vinteren 1708-09 i Ukraina var svært streng, og den svenske hæren ble utarmet av matmangel, frostskafer og sykdommer. Karl var likevel fast bestemt på å konfrontere tsarens hær, og fikk omsider sjansen, sommeren 1709, utenfor den ukrainske byen Poltava. Kunne han erobre denne byen ville han ha forsyninger til å gå mot Moskva. Karl fikk forsterket hæren med allierte husarer fra Polen og ukrainske kosakker.

17. juni hadde kongen fått et skuddsår i foten under en inspeksjon, og han kunne derfor ikke lede slaget selv. I stedet overlot han kommandoen til feltmarskalk Carl Gustav Rehnskjöld og general Adam Ludwig Lewenhaupt, to svært ulike offiserer. Meldingen om denne endringen ble ikke formidlet videre til underordnede offiserer under planleggingen. Dette var ikke et helt godt tegn for en hær som allerede var tallmessig underlegen i forhold til motstanderen.

Men grytidlig om morgenen den 28. juni angrep den svenske hæren de russiske linjene. De håpet å kunne gjennomføre et overraskelsesangrep i mørket, men mistet anledningen da kavaleriet red feil, og kjøpte russerne tid. Svenskene forserte et par russiske redutter (feltskanser) i løpet av det første kvarteret, men mistet gradvis det innledende overtaket. Den tredje redutten var langt bedre forsvart, og den svenske

angrepskolonnen, under kommando av general Carl Gustaf Roos, ble slått tilbake. Roos skal ha insistert på at nye framstøt ble gjort, uten å være klar over at de var blitt atskilt fra resten av den svenske hæren, som hadde gått rundt skansen på hver sin side. Mens Roos' kolonnen brukte tid og krefter på angrepene, ble de omringet og isolert av en overlegen fiendestyrke. I løpet av morgenen tapte de 1000 mann, og en resterende styrke på 2600 mann måtte overgi seg klokka 9.30. Slik ble en tredjedel av Karls armé satt ut av spill.

En time tidligere hadde mesteparten av styrkene beveget seg nordover og forberedte angrepet på den russiske hovedleiren, ennå uvitende om at Roos ikke kunne komme med forsterkninger. Karl, som måtte bivåne slaget fra en bære, spurte om de ikke burde konfrontere det russiske kavaleriet først, men Rehnskjöld mente at de burde angripe infanteriet. Da skal Karl ha svart «Vel, du må gjøre det du tror er best», noe som i så fall var en utypisk reaksjon fra den egenrådige svenske krigerkongen.

Peter utnyttet usikkerheten til å flytte det russiske infanteriet ut av leiren og danne to slagslinjer med støtte fra artilleriet i leiren. Klokka 09.45 ga Rehnskjöld ordre til Lewenhaupt om framrykning, og den svenske hæren ble møtt av kanonild. Etter førtifem minutter med artilleriangrep konfronterte de to hverandre. I et innledende angrep med musketter og pikener greide svenskene å presse russerne tilbake, og kunne ha brutt igjen dersom hæren var bedre organisert. Men de manglet sammenhengende kavaleristøtte, og greide ikke opprettholde farten. Russerne begynte presse framover. Den russiske linjen var lenger enn den svenske, og den russiske høyreflanken greide å ta flanken til det svenske infanteriet. Et kavaleri på 10 000 mann begynte å omringe svenskene og angripe dem bakfra. Den svenske hærens organisering gikk i oppløsning, og kongen ga ordre om tilbaketrekking klokka 11.

«Først nå, med Guds hjelp, ligger St. Petersburgs grunnvoll fast», skrev tsaren neste kveld i et brev. Kort tid etter måtte Lewenhaupt og hærstyrkene hans, som hadde greide å flykte, men ble forfulgt av det russiske kavaleriet, overgi seg. Det var slutten for Sverige som europeisk stormakt. Nå ble det Russland som overtok den rollen i Øst-Europa.

Karl 12 greide så vidt å flykte over grensen til Tyrkia. Der ble han i fem år, og prøvde å danne en allianse med den tyrkiske sultanen. En krig mellom Russland og Tyrkia i 1711 kunne gitt ham fordeler som alliert, men endte med våpenstillstand.

Hans siste forsøk på å utvide svensk territorium endte brått i Fredrikshald, under det norske felttoget i 1718.

Recab is providing both field proven rugged electronics, as well as new innovations that will enhance the operational capabilities of the armed forces.

It's imperative to utilize commercial technology innovations faster and this is a key asset of our company.

This has been demonstrated by i.e our development of commercial data center technology which is compliant to military standards and deployed in Naval vessels.

www.recab.com/hci

Our technology roadmap includes SWaP-C optimized Mission Computers taking GPGPU computing to it's limits.

Expertise within image & signal processing, FPGA/ASIC design & AI/Machine Learning through our acquisition of Synective Labs is addressing the needs for Tier 1 Defence Integrators.

MIL Std OEM products with High Quality, Product compliance, & Product Lifecycle Management (PLM).

www.recab.com/defence-avionics

Synective Labs

For demanding applications

**TOTAL
DEFENCE
GROUP**

Proud partner of
Total Defence Group

Last ned Offisersbladet-appen – få en annerledes leseopplevelse!

Den nye App'en heter Offisersbladet+,
og skal fungere på iPad, Androide
lesebrett og alle typer mobiltelefoner

Last ned utgavene og du har ditt
eget Offisersbladet-bibliotek.

Fremragende bildekvalitet
på lesebrett-utgaven, og
tekstspalter du selv drar opp
med fingeren.

Offisersbladets app!

FLIR TAKKER FOR TILLITEN vi blir vist gjennom å være en total leverandør til Forsvaret ved bruk av våre små verdensledende ubemannede systemer.

Black Hornet™
PRS and VRS

SkyRanger™

PackBot®

Vi er nå stolte over å kunne presentere og tilby et nytt, unikt familiemedlem til de mest krevende militære operasjonene: FLIR ION 440 Micro UAS.

The World's Sixth Sense®

Marinejegeren

som ble eier av maritimt sikkerhetssenter

Bjørn Gundersen er tidligere marinejeger og er utdannet ved Sjøkrigsskolen. Nå er han eier og daglig leder av Arcos Sikkerhetssenter på Skattøra i Tromsø. Med seg har han eldstesønnen Torbjørn, som også har bakgrunn som marinejeger.

Det store, blå og moderne bygget med bassenget der alle typer redningsøvelser kan simuleres.

AV EINAR HOLST CLAUSEN

KURS OG RÅDGIVNING

Offisersbladet tok turen til Tromsø og bedriften som i tillegg til store kunder som Torgatten Nord og Equinor, også har Forsvaret som en av sine mange kunder. For her har crew på NH-90, mannskap på fartøyer i Sjøforsvaret, Kystvakten, samt redningspersonell i Ingeniørvåpenet blitt kurset i maritim redningstjeneste og brann/redning, kunne daglig leder Bjørn Gundersen fortelle. Arcos Sikkerhetssenter leverer ifølge Gundersen både kurs og rådgivning til maritim bransje, offshore-sektoren og landbaserte virksomheter, og har spesialbygde lokaliteter til

dette på det store området helt ved vannkanten Nord på Skattøya.

Bjørn Gundersen mener han har sine ord i behold, når han hevder at Arcos er det mest komplette senteret for sikkerhetsopplæring i landet. I tillegg til øvelser i arktisk farvann på nesten 70 grader nord, tilbyr Arcos overlevelsestrening i fullskala maritimt øvelsesbasseng med vind, nedbør, bølger og mørke. Dette er en treningsarena som ingen andre i Norge kan tilby – noe som også blir nærmere beskrevet senere i artikkelen. Det sier marinejegeren som tok sin utdannelse ved Sjøkrigsskolen, har tjeneste på flere typer fartøy, men i hovedsak på ubåt. Han har hatt tjeneste som nestkommanderende på

ubåt, under en ikke ukjent ubåtkaptein, nemlig Haakon Bruun-Hanssen.

MARINEOFFISER OG GRÜNDER

Bjørn Gundersen tok marinejegerutdannelse, gikk Befalsskolen for Marinen i Horten og gikk senere på Sjøkrigsskolen. Han har hatt tjeneste i internasjonale operasjoner og han har tjenestegjort som ubåtoffiser. Han valgte å slutte i Forsvaret, tok mellomfag på Universitetet i Bergen og fullførte deretter en Master of Business and Administration (MBA) ved Norges Handelshøgskole. Gundersen fikk med sin erfaring fra Marinen en god plattform videre i jobben som seniorrådgiver i Falck Nutec og som direktør for maritim

Daglig leder Bjørn Gundersen på sitt kontor.

Det er orden på utstyret.

Flere typer redningsbåter for øving på havet.

Her kan det simuleres helikoptervelt i vann. Den senkes ned i bassenget og snus opp ned.

Det er mye teknisk utstyr for å drifte et basseng.

Med vind- og bølgemaskin, blir øvelser i bassenget meget realistisk!

drift i Hurtigruten. Han hadde drevet rådgivning via egen bedrift (Arcos) i åtte år da en gyllen mulighet dukket opp i 2015. Tromsø Sikkerhetssenter på Skattøra kom for salg. Bjørn så muligheten, og tok den. Han endte opp med å kjøpe det fra Troms Fylkeskommune, som en virksomhetsoverdragelse. Det vil si at han overtok tomt, eiendomsmasse og alle de ansatte.

Tromsø Sikkerhetssenter var den gang organisert under Tromsø Maritime Skole, og hadde ifølge Gundersen et vedlikeholdsetter-slep på 2 millioner kroner ved overtagelsen og gikk med store underskudd. Arcos betalte 21 millioner kroner for anlegget, i hovedsak finansiert med lån og egenkapital fra Gundersens

investeringsselskap Arcos Holding. For å få fullfinansiert kjøpet, pantsatte Gundersen sitt hus, i tillegg til at eldstesønnen Torbjørn kom inn på eiersiden og bidro med sitt. Andre interesserte investorer ble vurdert, men de falt ned på å gå inn alene. Hovedgrunnen var at de ikke ville ha passive eiere som riktignok kan bidra med kapital, men ofte med begrenset bransjekompetanse.

På spørsmål om hvordan hans yrkesutdanning og erfaring fra Marinen har hjulpet han, mener han at hans militære utdanning og erfaringer rundt blant annet operasjonsanalyse, risikovurdering og beslutningsevne har vært til stor hjelp i etableringsfasen og på veien videre.

PROFESJONELT OG GODT TILRETTELAGT

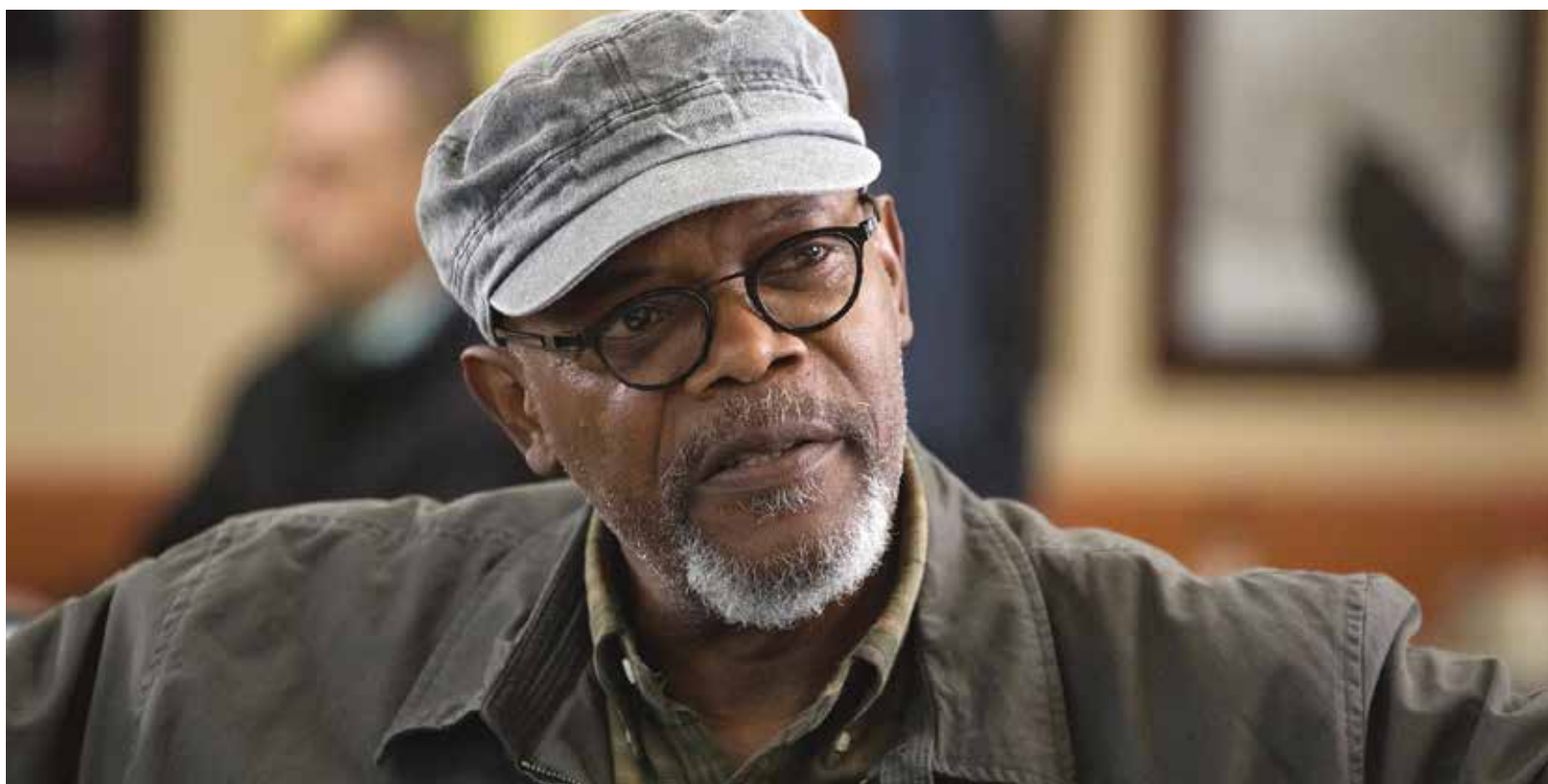
I løpet av Offisersbladets besøk hos Arcos på Skattøra, fikk jeg se bygg der man øver brann, redning- og røykdykkingsøvelser. På kaia hang flere redningsbåter, som brukes for øving på evakuering fra maritime fartøyer og/eller installasjoner. Området har også egen helikopterlandingsplass. Men det mest iøynefallende var imidlertid det store relativt nye og moderne bygget, som viste seg å være et av landets største basseng, etter NATO-standard, for trening på under-vannsevakuering fra helikopter. Det kan også øves på bruk av overlevelsedrakt og entring av redningsflåte, under alle slags forhold, inklusive dag/natt-forhold, samt store bølger, vind og regn!

The Last Full Measure

Amerikansk krigsfilm

Regi: Todd Robinson
Manus: Todd Robinson
Med: Sebastian Stan, Christopher Plummer, William Hurt, Ed Harris, Samuel L. Jackson, Peter Fonda, Lisa Gay Hamilton, Jeremy Irvine, Diane Ladd, Amy Madigan, Linus Roache, John Savage
1 time 50 min

Av NILS VERMUND GJERSTAD

KAMPEN OM Å FÅ ÆRESMEDALJEN

De siste førti årene har Hollywood laget mange filmer fra Vietnamkrigen, men "The Last Full Measure" skiller seg ut. Både på rollelisten og i handlingen, basert på virkelige hendelser, finner vi en rekke veteraner.

11. april 1966 var en av de mest blodige dagene i Vietnam for amerikanske tropper. William H. Pitsenbarger var mannskap i et Huey-helikopter og reddet livet til mer enn 60 soldater. Da sanitetsmannen til 1st Infantry Division blir drept lar han seg frivillig heise ned på bakken for å hjelpe de sårede. Etter en heroisk innsats for kompaniet blir han selv drept av VietCong's kuler.

Tittelen "The Last Full Measure" er et uttrykk hentet fra President Lincolns Gettysburg-tale hvor han hedret falne helter i borgerkrigens blodigste slag. Filmen er basert på virkelige hendelser fra den skjebnesvangre Operation Abilene i Vietnam, hvor Charlie Company gikk i et bakhold og led store tap. I 1999, møter vi Pentagon-juristen Scott Huffman (Sebastian

Stan) som noe motvillig påtar seg en forespørsel fra en av hans venner fra Vietnam om å gi den modige William Pitsenbarger Medal of Honor (MOH) posthumt. Egentlig skulle han ha fått den for 33 år siden, men det ble av ukjente årsaker nedgradert til Air Force Cross. Medal of Honor er den høyeste militære utmerkelsen i USA. Selveste general Patton skal visstnok ha sagt at han ville ha byttet ut sin kommando for en MOH. Huffman sitt oppdrag blir å besøke de gjenlevende veteranene fra 1st Infantry Division og høre deres versjon av begivenhetene under Operation Abilene, og gjøre en ny vurdering av om han virkelig fortjener den høyeste utmerkelsen. Flere av veteranene er traumatiserte og det er krevende å få dem til å prate om krigen. Til slutt må hovedpersonen selv reise tilbake til Vietnam for å finne det siste vitnet.

Filmen er fortalt på en interessant måte, og miksen av nåtidig handling og action-flashbacks fra kamphandlingene i 1966 er effektivt formidlet. Krigsscenene i Vietnams jungel er intense, med høylytt knitring fra maskingevær og granatkastere. Flashbackene gir en sterk følelse av hvordan veteranene tenker tilbake på Operation Abilene. Handlingen er litt forutsigbar, men viser hvor

krevende prosessen med å oppgradere en medalje er.

Rollelisten består av flere kjente navn. Samuel L. Jackson fikk sitt gjennombrudd med "Pulp Fiction" (1994) og har siden vært en av Hollywoods mest brukte skuespillere. Her gir han en overbevisende fremstilling av en krigsveteran som lider av survivor's guilt. Nylig avdøde Peter Fonda spiller overbevisende som en som en som sliter med PTSD og søvnløshet. Legendariske Christopher Plummer fremstiller den avdøde helten sin far, og han tilfører dramaet tyngde. Sebastian Stan gestalter hovedrollen som Scott Huffman som skal etterforske grunnlaget for å gi den avdøde Medal of Honor posthumt. Tidligere har han markert seg i Marvels superhelt-filmer, og han har den rette sympatiske utstråling for denne rollen.

I sluttscenen får vi vite at blant de tusener av veteraner som har blitt tildelt MOH er kun 18 fra Flyvåpenet (USAF). Pitsenbarger skulle ikke engang befinne seg på bakken; han var mannskap på helikopter, og hans historie er unik. På rulleteksten får vi også høre ekte Vietnam-veteraner fortelle om William Pitsenbargers heltemot.

Nå restaureres historiens viktigste norske jagerfly!

Da Tyskland angrep Norge 9. april 1940, var Jagervingen i Hærens flyvåpen stasjonert på Fornebu/ Oslo. Hærens flyvåpen hadde i perioden 1938-39 mottatt 12 jagerfly av typen Gloster Gladiator. Seks av disse flyene var montert, klargjort på flyfabrikken Kjeller flyplass, og alle øvingsfløy derfra. Den 9. april var syv av flyene operative.

423 på Kjeller før krigen bryter ut.

Heinkel 111 på vei mot Oslo 9. april 1940. Tyske fartøy på vei inn Oslofjorden.

Flere Heinkel 111 styrtet i Fornebu-området, etter ha blitt beskutt fra bakken eller av Gladiatorene.

AV EINAR HØLST CLAUSEN

KJEMPET MOT EN OVERLEGEN TYSK FLYSTYRKE

Tidlig om morgenen den 9. april, gikk alarmen hos jagervingen på Fornebu, tyske bombefly, transportfly og jagerfly var observert på vei mot Oslo. Våre syv Gladiatore tok av og gikk rett i angrep mot en overraskende og overlegen flystyrke. De kjempet godt, og klarte å skyte ned fem tyske fly (3 Heinkel 111 bombefly og 2 Messerschmitt 110 jagerbomber). Men nesten alle gikk imidlertid tapt etter nødlandinger forskjellige steder på Østlandet, og noen ble skutt i stykker av tyske fly når de sto på bakken for å etterfylle ammunisjon og drivstoff. Gladiatoren ble det første jagerflyet som forsvarte fedrelandet, og blir med det et varig nasjonal-

symbol med stor verdi. Innsatsen til de norske Gladiatorflygerne inspirerte sikkert også mange unge menn til å ta flygerutdanning. Mange reiste til Little Norway i Canada, der de utdannet seg til jagerflygere. Derfra reiste de til England, der de deltok aktivt i krigen for et fritt Norge, i engelske og norske jagerflyskvadroner.

EN HYLLEST TIL FORSVARSVILJEN

Løytnant Dag Krohn satt i *Gladiator 423* den 9. april. Han angrep og skjøt ned to tyske fly, og var med å bidra til å forsinke den tyske invasjonen, og gi nødvendig forsprang for Kongehuset og Regjeringen. Per Waaler skjøt ned en Heinkel 111, og kunne i et intervju i senere tid fortelle at han og seks andre Gladiatortilpiloter på vei ut

Finn Terje Skyrud og Peter Watts Foto Gunhild Gjermundshaug, NRK.

Fakta

- Tekniske data: Motor: 840 hk Bristol Mercury IX
- 9-sylindret luftkjølt radialmotor
- Bevæpning: 4×7,7 mm Colt maskingevæpner (lisensprodusert av Kongsberg)
- Vingespenn: 9,83 m
- Lengde: 8,36 m
- Maks. hastighet: 407 km/t

Våre Gloster Gladiator jagerfly ble nummerert fra 413 til 435. (mrk: Hærens flyvåpen nummererte flyen med oddetall, men Marinens flyvåpen med liketall).

Gladiator 413 var i luftkamp over Oslo. Landet på **Bogstadvannet** og etterlatt. Ble senere fjernet av okkupasjonsmakten. 415 var parkert på Fornebu for vedlikehold. Tatt av **Luftwaffe**, men ble ødelagt 12. april under et britisk bombeangrep. 417 havarerte 15. mars 1940. 419 var i kamp 9. april, men ble skutt i brann av tysk **Messerschmitt Bf 110** på Fornebu. 421 var inne til vedlikehold på Fornebu. Tatt av tyskerne. 423 var i kamp over Oslo. Var siste flydyktige norske Gloster Gladiator. Landet på **Vangsmjøsa** i skadet tilstand 21. april. Sank, ble hevet og har de siste årene vært under restaurering. 425 ble skutt i brann av tysk Messerschmitt Bf 110 på Fornebu. 427 kom i luftkamp med en tysk Dornier Do 17. Skadet og nødlandet nær **Kolsås** i Bærum. Ribbet og ødelagt av sivilbefolkningen. (Det tyske flyet ble skadet i luftkampen, og måtte nødlande på et jorde ved **Bryn kirke** i Bærum og ble skutt i brann av besetningen). 429 landet ved dampskipskaaien på Hamar. Deler fra flyet ble brukt til å reparere 423. Lagret privat. Ble senere oppdaget og konfiskert av tyskerne. 431 havarerte på **Kjeller** 3. januar 1940. 433 Var i luftkamp over Oslo. Etterlatt på **Mjærvann** i **Enebakk**. Ribbet av sivilbefolkningen. Konfiskert av tyskerne sommeren 1940. 425 Var under reparasjon på Fornebu. Konfiskert av tyskerne.

Gladiatorpiloten og nå avdøde Per Waaler (1917-2014) rakk å få se sin Gladiator 423 i en tidlig restaureringsfase. Den ble fraktet over fra England med Hercules.

Oslofjorden oppdaget røyksøylen fra Blücher. De oppdaget de fiendtlige flyene rett etterpå, og ordren kom: «Vi angriper!». Per Waaler var da 22 år gammel. Han forteller i dette intervjuet;

– Femten fremmede fly var observert med kurs nordover, og som avdeling hadde vi stående ordre, som en av få i Norge, tror jeg, om å skyte om nødvendig for å holde fremmede fly borte. Vi gikk nedover mot sørvest og passerte Håøya. Der steg en voldsom røyksøyle 1200 meter opp, forteller Waaler. Siden fikk han vite at røyksøylen kom fra det tyske krigsskipet Blücher, som nettopp hadde blitt skutt i senk fra Oscarsborg. Like etter det så dem de første tyske flyene. Da lå vi i fin angrepsposisjon, så lederen sa «vi angriper, hver mann for seg». Det som lå best til for meg var en Heinkel 111. Som jeg da tok meg av.

Waaler ble beskytt og flyet hadde skuddskader så han valgte å lande på Fornebu. Etter landing kommer en Me 110 inn for angrep. Han hoppet ut og løp vekk i det flyet tok fyr.

Gladiator 423, som mye av denne artikkelen skal handle om, ble fløyet av Lt. Krohn denne

dagen. Det var også han som fløy 423 videre nordover til Hamar-området, samme dag. Men det var Per Waaler som fløy 423 i dagene etter 9. april. Han fløy rekognoseringstokt på Østlandet. Den 21. april, idet han landet tilbake på Vangsmjøsa, skulle det vise seg å bli den siste turen til den flyvedyktige norske Gloster Gladiator. Gladiator 423 sank senere gjennom isen.

Deler av *Gladiator 423* ble funnet og hevet i 1990, og de er nå under restaurering i England. I boken Fornebu 9. april, skrevet av Cato Guhnfeldt, skriver Guhnfeldt for øvrig at det var Rolf Torbjørn Tradin som skjøt ned det første tyske flyet den 9. april. Boken forteller i detalj hele historien om jagervingen på Fornebu og luftkampene. Hdersmannen Per Waaler døde 4. juni 2014, 96 år gammel. Han var den siste gjenlevende av Gladiator-flygerne fra 9. april 1940.

GLADIATOR

– DET FLYHISTORISK VIKTIGSTE FLYET!

Gladiatoren har stor symbolverdi. Det forblir historisk fordi det var det første jagerflyet som forsvarte Norges territorium, i norgeshistoriens

første luftkamp. Det går en «rød tråd» fra Oscarsborgs senkning av slagskipet Blücher, til Gladiatorenes luftkamp over indre Oslofjord noen timer senere. Gladiatoren blir derfor viktigere enn flyet Tryggve Gran brukte til å krysse Nordsjøen i 1914, og viktigere enn det berømte Spitfire-flyet som de norske 331 og 332-skvadronene opererte i England senere under krigen.

STIFTELSEN SOM ØNSKER GLADIATOR 423 PÅ VINGENE IGJEN!

I 2012 ble det etablert en stiftelse med formål om å restaurere Gladiator 423 tilbake til flygende stand. Initiativtakere til prosjektet er KFF (Kjeller Flyhistoriske Forening), NRF-V (Veteranflygruppa) og Kjellervenner, støttet av Forsvarsmuseet og Luftforsvaret. Stiftelsen fikk navnet Gloster Gladiator 423 stiftelsen, og styreleder ble tidligere F-16 pilot og nå pilot i SAS, Finn Terje Skyrud. Skyrud er også en av foregangsfigurene i veteranflymiljøet på Kjeller, samt med arbeidet for å bevare dette miljøet på Kjeller flyplass, en av verdens eldste flyplasser som fortsatt er i drift.

Oppbygging av vingene på 423 i England.

STORE OG VIKTIGE BIDRAG TIL EN KOSTBAR RESTAURERING

Restaurering av et gammelt og korrodert flyvrak tilbake til flygbar stand er et svært kostbart prosjekt. Det er dessuten kun et fåtall i verden som kan gjøre et slikt arbeid. Offisersbladet har vært i kontakt med styreleder i GG423, Finn Terje Skyrud. Han forteller at stiftelsen i første fase klarte å samle inn ca. 6 millioner kroner. Riksantikvaren har støttet restaureringen med 2.5 millioner kroner. Olav Thon Stiftelsen og Sparebankstiftelsen har støttet med det samme. Kulturdepartementet har støttet med en ½ million, gjennom gaveforsterkende midler. FD har gitt stiftelsen et Focke Wulf 190-vrak som byttmiddel. Forsvarsmuseet har støttet opp med deler og midler. I tillegg har vi mange «faddere» og private givere, kunne Skyrud fortelle. Han forteller videre at restaureringsprosjekt GG 423, høsten og før jul 2020 fikk støtte fra Stortinget med totalt 7 millioner kroner i to ulike bevilgninger. Dette var ifølge Skyrud svært gledelig og avgjørende for en mulig gjennomføring av prosjektet.

SIRKELEN ER SLUTTET

Nå ser det ut til at Gloster Gladiator 423 langt på vei kan ferdigstilles i England, sier en meget fornøyd veteranfly-entusiast, Finn Terje Skyrud til Offisersbladet. Planen videre er at når GG423 kommer hjem til Kjeller, skal flyet gjøres ferdig her. Da er sirkelen sluttet, for det ble sluttmontert her på Kjeller før krigsutbruddet, og nå skal det sluttmonteres på Kjeller etter restaureringen, sier Skyrud. Han understreker at penger til stiftelsen har gått uavkortet og direkte til restaureringsarbeidet og det legges ned et stort antall frivillige timer for å sikre prosjektets fremdrift.

RESTAURERINGSARBEIDET I ENGLAND

Finn Terje Skyrud forteller at restaureringen av den historiske Gladiatoren foregår hos Retro i England, og at nesten 80 % av flymaskinen er ferdig. Han har selv, på egen bekostning, flere ganger besøkt verkstedet Retro i England for å se hvordan arbeidet skrider frem. I dag er hovedstrukturen og sekundærstrukturen av flykroppen, stort sett ferdig. Det gjenstår en del innvendige styringssystemer. Mye av utvendig platebekledning er også tilpasset. En under- og

Gladiator 423 på Kjeller rett før krigsutbruddet. Fargesatt i ettertid.

The Shuttleworth Collection
Gloster Gladiator G AMRK,
malt i norske farger i 2003.

Gladiatoren som nødlandet
på Mjøsa 9. april 1949.

over-vinge og topp-senterseksjonen begynner å bli ferdig. Motoren er ferdig overhaldt. Det begynner virkelig å ta form, sier en entusiastisk Skyrud. Prosjektet har kommet til et stadium hvor originale deler fra Gladiator 423, skal bygges sammen med resten av flyet.

Peter Watts, grunnlegger av Retro og leder av prosjektet, begynner å bli en aldrende mann, og firmaet har bestemt seg for å få ferdig Gladiatoren i løpet av et par år. Stiftelsen er nå nødt for å inngå en bindende avtale om ferdigrestaurering av 423. - Vi jobber nå hardt for å sikre at vi har flyet fullfinansiert når det står ferdig om 2-3 år. Vi har satt vår lit til politikerne/ Stortinget og privat støtte, slik at dette kulturminnet kan bli sikret, sier Finn Terje Skyrud. Storingsrepresentantene Hårek Elvenes og Geir Toskedal har begge vært viktige personer bak Storingsvedtaket om å tildele Gloster Gladiator 423 midler til å videreføre gjenoppbyggingen av flyet. Offisersbladet ser frem til å få oppleve en flygende legende, Gloster Gladiator 423!

Norske F-35 på «Top Gun» øvelse

Det er første gang at norske F-35-fly på øvelse «Red-Flag» på Nellis Airforce Base i Nevada.

Luftforsvaret skiver følgende; Det deltar fire norske F-35-fly, norske piloter samt tilhørende norske teknikere deltar

på en av verdens største luftøvelser. «Red-Flag» er en to ukers «Advanced Aerial Combat Training Exercise» som gjennomføres av det amerikanske luftforsvaret. De norske flyene, pilotene og teknikerne inngår som del av 62 Fighter Squadron som til daglig utdanner norske, italienske og amerikanske F-35-piloter. Skvadronen er stasjonert på Luke Air Force Base i Arizona. Om lag 2500 personer fra ulike land deltar på øvelsen. USA, Singapore, Sverige, og sju andre NATO-land er representert.

En av de norske «B-courseeelevne» (B-course er typeutsjekk på F-35 og taktisk kvalifisering) er nesten ferdig med et 9 måneder langt utdanningsløp for å bli sertifisert som F-35-pilot. Han sier at det å kunne få mulighet til å delta på Red Flag har vært meget bra, og at øvelsen har gitt uvurderlig erfaring. Ingen andre arenaer gir denne type trening og erfaring.

Sjefen for det norske avdelingen på basen og Senior National Representative (SNR), oberstløytnant Christoffer «Ivo» Eriksen, er meget godt fornøyd med utbytte og gjennomføring. Øvelsen har hatt veldig stor verdi for både deltakere og for Luftforsvaret som helhet. Det sender også tydelige signaler om det viktige partnerskapet mellom nasjonene i F-35-programmet, der vi står sammen om å levere luftmakt på rett sted, til rett tid, med rett effekt, sier Eriksen. Han forteller videre at det å kunne sende hjem nyutdannede piloter som allerede har vært gjennom så avanserte øvelser som Red-Flag, er en bonus som vil komme Luftforsvaret til gode i framtiden.

Ny daglig leder i Total Defence Group

Total Defence Group AS (TDG) har ansatt Ketil Skjeggedal som ny daglig leder fra 15. april. Han har bakgrunn fra marinen som operativ befal på MTB og fra arbeide i Sjøforsvarets forsyningskommando.

Han er sivilingeniør og har ledet produksjonsbedrifter innen forsvars-, skips- og offshore industrien i Norge, Polen, Kina og Sør-Korea i tillegg til arbeid innen salg,

Kvalitet & HMS og leverandøroppfølging i Norge og internasjonalt.

TDG er et nystartet markedsføringsselskap for en industrigruppe på Innlandet, med aktive eierbedrifter innen forsvarsindustrien og med Sintef og NTNU som samarbeidspartnere. TDG har solid kompetanse innen R&D, autonomi, vedlikehold, logistikk, overvåkningssystemer og internasjonalt industrisamarbeid. Ketil Skjeggedal vil styrke markedsføringsarbeidet samt lede og koordinere den felles satsningen til industrigruppen for å utnytte verdiskapingspotensialet i et voksende forsvars- og sikkerhetsmarked nasjonalt og internasjonalt.

Styreleder Rune C Vamråk er veldig fornøyd med ansettelsen av Ketil, og er sikker på at vi er godt rustet til å levere på de store prosjektene som gjennomføres i Forsvaret.

STIFTELSEN DEN GAMLE KRIGSSKOLE
(Org.nr. 924 627 565)

Pressemelding 22. februar 2021

FORSVARSDEPARTEMENTET OVERDRAR TOLLBUGT. 10 TIL STIFTELSEN DEN GAMLE KRIGSSKOLE FOR KR. 10,-

I et møte sist fredag mellom Forsvarsdepartementet (FD), Forsvarsbygg (FB) og Stiftelsen Den Gamle Krigsskole (DGK) gjorde FD kjent sin beslutning om å overdra den gamle krigsskolebygningen til stiftelsen for kr. 10,-. Beslutningen kommer etter at flertallet i Utenriks- og forsvarskomiteén i Stortinget rett før jul kom med en merknad til FD i Statsbudsjetten 2021 om å overdra den kulturhistoriske eiendommen til stiftelsen.

Eiendommen står foran en omfattende rehabilitering etter mange tiårs forsømmelse. Utbedringene er beregnet til 350 millioner kroner. Det er avgjørende for at stiftelsen skal lykkes med det store utbedringsansvaret at det offentlige bidrar med en «medgift».

-Vi må tro at den brede politiske oppslutningen på Stortinget om å bevare Krigsskolen i offentlighetens eie også utløser en startkapital. Det beste hadde vært om det kunne skje allerede i revidert statsbudsjetten i år. Det haster med å komme igang, sier styreleder i stiftelsen Ole Rikard Høisæther.

Stiftelsen vil så raskt som mulig starte arbeidet for å istandsette eiendommen som et unikt kulturminne nær knyttet til Norges nasjonale historie gjennom mange hundre år. Kunst- og kulturverdiene i eiendommen står i en særklasse både blant de gjenværende 16- og 1700-tallsbyggene i Oslo, men også i landsmålestokk. Eiendommen skal etter omfattende rehabilitering åpnes for allmenheten på bred basis som kurs- og konferanselokaler, selskaps- og representasjonslokaler i tillegg til kontor- og forretningsarealer.

Kontaktpersoner:

Ole Rikard Høisæther
Styreleder
Generalsekretær i
Selskabet for Oslo Byes Vel
Mob.: 916 37 530
olerikard@oslobyesvel.no

Asgeir Myhre
Nestleder
Styreleder i
Krigsskolens Venner
Mob: 930 67 171
am@teleplan.no

MARKHUSAN.NO

En liten jaktbutikk
med et bredt sortiment.
Som drives av jegere for jegere.

Som medlem av Interjakt Norge
kan vi konkurrere med de store,
kombinert med service og
kompetanse man bare finner i en
liten lokal butikk.

WWW.MARKHUSAN.NO

BEARSKIN®

TACTACAM™

SHARE YOUR HUNT!™

Ravnø

Hunter

SWAROVSKI
OPTIK

TRACKER

Ring eller send oss mail ved spørsmål. Tlf: 40096600 Mail: jakt@markhusan.no

Den siste krigsseiler

Krigsveteran Nils Severin Økland fylte 106 år i februar, men han er likevel oppegående og bor alene. Som krigsseiler under Den andre verdenskrig opplevde han noen av de mest nervepirrende stundene i 1900-tallet, og mottok nylig regjeringens minnemedalje for sin innsats.

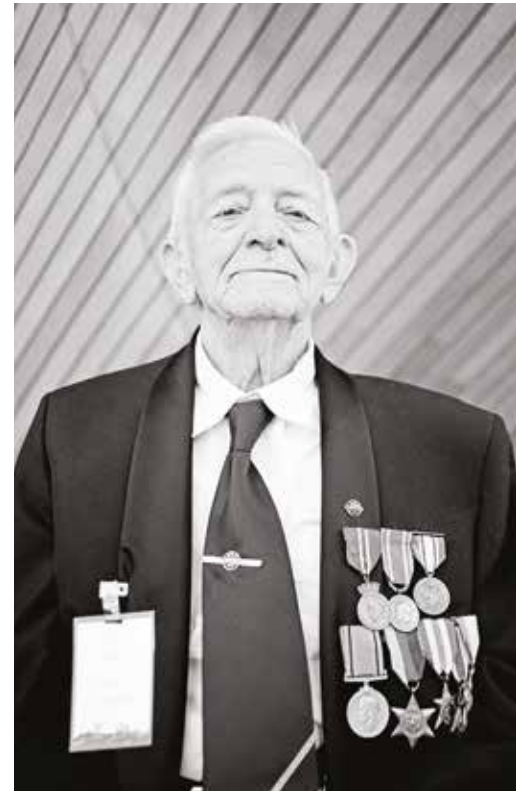
Nils Severin Økland sammen med sønnen Magne og datteren Bjørg. Sistnevnte har skrevet forordet til selvbiografien hans.

Av NILS VERMUND GJERSTAD

-Stig på. Velkommen skal du være, sier den gamle mannen i inngangsdøra, og rekker frem hånden. I bakgrunnen står datteren, Bjørg Elin, som jeg har avtalt intervju med på forhånd. 106-åringen leder an opp trappa til stuen i Holtevegen. Vi setter oss. På stuebordet ligger dagens aviser, og et eksemplar av boka hans, med han som ung, staut kaptein på forsiden. "Aldri gi opp" ble utgitt i samarbeid med Sveio Kystlag i 2020 og er basert på notater som Nils Severin Økland har gjort om sitt liv siden 1980-tallet, og hans datter har hjulpet å ferdigstille den. Krigsseileren som ble født på Valestrand i 1915, i en tid da verden så helt annerledes ut, og Norge var preget av fattigslige kår. Unge menn måtte ut i arbeidslivet da de ble konfirmerte. Det gjaldt også for Nils Severin Økland, som fikk hyre som kokk på fraktebåt som femtenåring. Siden 1968 har han bodd i Fana.

ET DRAMATISK LIV

I "Aldri gi opp" forteller Økland om oppveksten sin på Eikeland i Sveio, og om sitt liv til sjøs i krig og fred, først i kystfart og siden i langfart. Han har tilbrakt mesteparten av sitt yrkesaktive liv om bord på båter og skip, og har seilt over hele verden. Det har i tillegg vært en personlig klassereise for han, der han har innehatt de fleste stillinger om bord, fra kullempere og fyrbøter til styrmann og kaptein. Under krigen tjenestegjorde han i Sjøforsvarets skytteravdeling for handelsflåten. Han var skytter om bord på ni skip og var med på ca. 50 turer i konvoifart mellom USA og Europa. Han var om bord da M/T «Daghild» ble torpedert i februar 1943. Det skulle ta mange år før krigsseilernes innsats ble verdsatt av myndighetene, men ifølge brev signert 15.02.2017 av daværende forsvarsminister Ine Eriksen Søreide, var Den norske handelsflåtens innsats, Norges viktigste bidrag til den allierte seieren i andre verdenskrig. Kon-

I 2011 var Økland invitert til dåpen av museums-skipet «Hestmanden» i Kristiansand, og krigsseilerne fikk hilse på H.M. Kong Harald. Foto: Ole Brodersen/ARKIVET freds- og menneskerettighetscenter

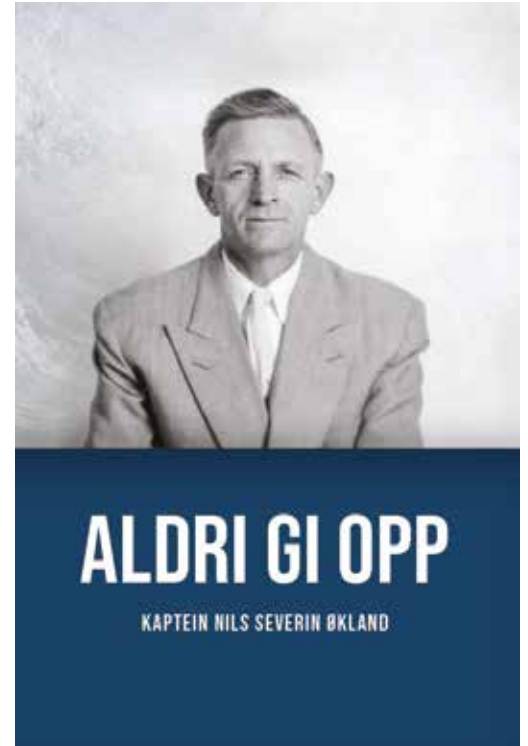
voifarten fra Nord-Amerika til Storbritannia var avgjørende for krigens utfall. På alle hav satte nordmenn liv og helse på spill for et fritt Norge. Som eneste beskyttelse hadde de hovedsakelig en og etter hvert et par kanoner, og en og etter hvert et par utdannede skyttere fra Sjøforsvarets skytteravdeling for handelsflåten. Det står stor respekt av innsatsen til han og alle de som var med å kjempe for vårt lands frihet og selvstendighet. Etter krigen tok han styrmanns- og skipperskole i Haugesund, og reiste deretter som styrmann og kaptein i utenriksfart i 20 år, inntil han måtte slutte på grunn av for liten hørsel. Han har hatt et langt og innholdsrikt liv med flere uvanlige hendelser, og det er vel ingen overdrivelse å si at han har hatt minst ni liv.

FLYKTET TIL SHETLAND

- Kan jeg by deg på noe? Vil du ha kaffe eller cola? spør 106-åringen høflig i det vi setter oss ned i hver vår lenestol. - Kan du fortelle meg

20. november i fjor fikk Økland tildelt Convoy Cup- og Camp Norway Foundation-medaljene av tidligere forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen. På bildet holder Anne-Grete en tale for han på vegne av Convoy Cup Foundation i Halifax, Canada, før tildelingen av medaljene. Fotograf: Marita Aarekol, BT

Sannsynligvis er Nils Severin Økland en av verdens eldste forfattere. I ein alder av 105 år ga han ut selvbiografien sin. Slik ser bokomslaget ut. Foto: privat

10. desember 2020 mottok Nils Severin Økland Regjeringens minnemedalje. På bildet er det foruten Økland, kommandanten på Bergenhus Festning, Åsmund Andersen og ordfører i Bergen, Marte Mjøs Persen. Foto: Tina Hayes.

om hva du opplevde under krigen? spør jeg høyt og tydelig. – Han hører ikke, du må skrive det ned, sier Bjørg Elin og gir meg en notat-blokk. Fortell om flukten til Shetland under krigen, leser han halvhøgt fra lappen jeg overrekker han og ser opp. Han snakker med høy, klar stemme.

– Min bror hadde overtatt «Silden», en 40 år gammel fiskeskøyte på 30 fot og 10 hestekrefter motor etter vår far. Den ble vi enige om å bruke på overfarten til Shetland. Den 13. oktober 1941, rømte jeg sammen med min bror Gregorius og min fetter Theodor, fra Norge med kurs for Shetland. Vi fikk storm og uvær på turen, og en kraftig brottsjø over hele båten resulterte i motor-stopp. Jeg klarte å få start på motoren igjen, men båten var blitt lekk, og vi måtte nå bruke håndpumpen kontinuerlig for å holde båten flytende. Kompasset var blitt ødelagt og vi visste lite om hvor vi var. Men vinden hadde vært vestlig og vi hadde prøvd å styre mye sørover. Vi

skulle ikke risikere å gå nord for Shetland og ikke finne land, men nå satte vi kursen rett vest. På morgenen den tredje dagen fikk vi se et stort fyr oppe på et fjell. Gleden var stor da det viste seg at det var fyret som står ved innseilingen til Lerwick på Shetland, akkurat der vi hadde satt kursen for ved avreise fra Norge. Det er utrolig at vi kom oss velberget over til Shetland, forteller Økland engasjert. At båten sank ved bryggen få timer etter ankomst Lerwick, forteller sitt tydelige språk om en dramatisk overfart.

SKYTTER I ATLANTERHAVET

Etter en uke ble de sendt til et hotell i London der de gjennomgikk flere forhør før de ble uttatt til skyttere for handelsflåten. – Der ble vi forhørt. Jeg hadde lært litt engelsk etter å ha seilt med amerikanere før krigen. Som skytter på konvoier ble det omtrent 50 turer. Konvoiene gikk fra Amerika til Europa med transport under krigen, forteller 106-åringen om den livsviktige transport-

linjen. Han var også med på operasjoner i Italia og i Afrika, og i Middelhavet så han mye vondt og grusomt. Det er hendelser som sitter fast i han livet ut, men det vil han helst ikke snakke om i dag. Mange av krigsseilerne gikk tidlig i graven. Hva tror han er grunnen til at han klarte seg så bra? – Heldigvis har jeg svært gode nerver, og jeg var også forsiktig med alkoholen, det var ikke alle som var det. Den viktigste lærdommen jeg fikk med meg hjemmefra var imidlertid dette: «Aldri gi opp». Pågangsmot, god tro og en sterk vilje til å arbeide hardt og aldri gi opp, har vært min drivkraft gjennom hele livet. I dag er jeg heldig som har en flink datter som passer så godt på meg, forteller 106-åringen, og gir et varmt blick til datteren Bjørg Elin.

10 gode grunner til å bli medlem

1. Har lavest kontingent av organisasjonene. Tjenestegjørende betaler 0,95% av pensjonsgivende inntekt.
Betydning for deg: Kontingenten kan trekkes av på skatten hvert år og du får mer til overs.
2. Blant markedets beste forsikringer. BFO-Pakken er unik med 8 elementer tilpasset en militær arbeidshverdag
Betydning for deg: Fullforsikret til lavest mulig pris.
3. Gratis elev, lærling- og kadettforsikring.
Betydning for deg: Du blir godt ivaretatt under utdanning.
4. BFO Forsikringskontor består av dyktige og uavhengige rådgivere som er spesialisert på BFO sine forsikringer.
Betydning for deg: Tilgang på de forsikringer som er tilpasset din livssituasjon.
5. Ungdomsorganisasjoner for unge medlemmer.
Betydning for deg: Mulighet til å påvirke.
6. Lokalforeninger i inn- og utland fordelt på 5 regioner.
Betydning for deg: Dine interesser blir ivaretatt uansett hvor du tjenestegjør.
7. Medlemsbladet Offisersbladet utgis i egen regi 6 ganger i året.
Betydning for deg: Du holdes orientert om viktige saker i forsvarssektoren av et anerkjent tidsskrift.
8. Vår hovedorganisasjon YS er partipolitisk uavhengig. Vi samarbeider med alle partier, når det tjener vår sak.
Betydning for deg: Ingen økonomisk støtte til politiske partier.
9. BFO-Skolen tilbyr spesiallagde kurs
Betydning for deg: Mulighet til faglig påfyll.
10. BFO-Stipend med inntil 12 500,- pr. år
Betydning for deg: Utdanning skal lønne seg.

Du forsvarer landet

– Vi forsvarer deg!

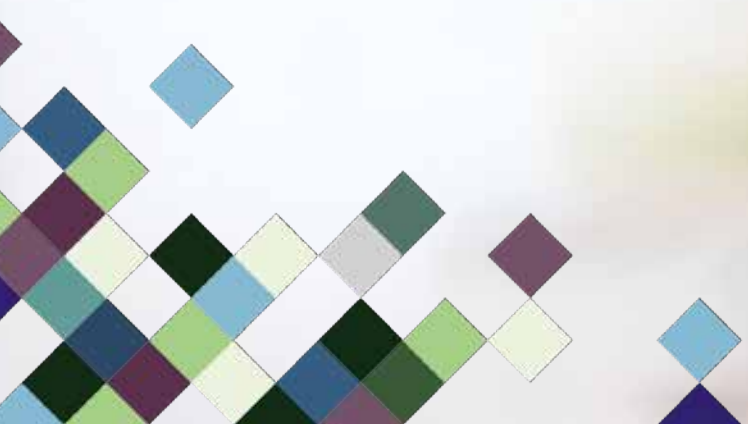

Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvaret

Medlemsfordeler

💧 Nordea Direct	Medlemsbank
💧 Milrab	BFO-priser
💧 Fjellsport	20%
💧 Therm-a-Rest	20%
💧 Arc'teryx	25%
💧 Osprey	25%
💧 SATS	22%
💧 Norsk Uniform	20%
💧 VISMA-avtalen	Over 30 rabattavtaler
💧 Advokatbistand	15 t gratis årlig
💧 Høyskolen Kristiania nettstudier	Rabatt for deg og din familie
💧 CTC Bilpartner	Leasing/Langtidsleie
Hotell	Ulike hotellkjeder

Se flere rabatter på
www.bfo.no/medlemsfordeler

Heave away – haul away!

I år, som tyve år forut, setter Forsvarets Høgskole - Sjøkrigsskolen sjøbein og sender sine kadetter på et 10 ukers tokt med seilskuten Statsraad Lehmkuhl.

Liten pause mellom slagene.

Der hilses!

En kystkorvett besøker Statsraad Lehmkuhl.

Sjøsyk kan alle bli.

Som vanlig heises kommando slik at skuta formelt sett får status som marine fartøy og dermed tituleres KNM Statsraad Lehmkuhl. Årets tokt ble noe annerledes grunnet COVID-19. Likevel ble alle sentrale mål nådd. Ruten var COVID vennlig med operasjoner fra Bergen til Tenerife, ut i Atlanterhavet og retur til Bergen. I skrivende stund ligger skuta godt fortøyd ved kai på Sjøkrigsskolen der kadettene forbereder seg til å mønstre av.

Hvorfor bruker Forsvarets Høgskole – Sjøkrigsskolen en mer enn 100 år gammel seilskute for å utdanne og utvikle fremtidens marineoffiserer? Det finnes mange gode grunner til det, la oss se på noen sentrale.

BLI GODE SJØFOLK

Begrepet godt sjømannskap forbindes gjerne med det å ha et godt skjønn og ta kloke beslutninger i møte med havets lunefullhet. Godt sjømannskap utvikles ikke på skolebenken, men på sjøen! Toktet heter «Sette Sjøbein» og er mange kadetters første møte med elementene til havs. Det å erfare bevegelsene, bli sjøsyk og fysisk kjenne på kroppen hvordan vær og vind påvirker operasjonene er en sentral del av det å utvikle en ekspertise for havet.

Seilskuta er unik i så måte. Her kommer man tett på siden skuta ikke beveger seg en eneste nautisk mil uten manuelt hardt samarbeid. Seil

skal settes og berges i takt med vær og sjø. Det blir tydelig hva som kreves av risikovurdering både når det gjelder klatring i rigg, arbeide på dekk og fornuftig påkledning. Alt beveger seg, så det er ikke bare å sette fra seg ting hvor man vil. I virkelig dårlig vær kan det kreves ni tidlige forberedelser for selv de enkleste oppgaver, som igjen kan bli uoverkommelige med en tilstrekkelig dose sjøsuke. Dette utvikler «sjøbeinet» og kadettene får et praktisk grunnlag for å videreutvikle godt og klokt sjømannskap.

RESPEKT

Respekt betyr å se en gang til. Det åpenbare er jo å ha respekt for havet og skuta – ikke ta lett på oppgavene fordi hjelp kan være langt unna. Enda viktigere er respekten for sine skipskamerater. Det er lite plass på en seilskute, man bor trangt og får lite tid for seg selv. Det å lære seg å respektere de andre rundt seg blir en nødvendighet. Ingen kan bare stikke seg bort. Alle må være rausere for forskjellighet og egenart. Man må ha respekt for at ikke alle er på topp hele tiden. Noen blir slitne på grunn av sjøsuke, andre får mindre søvn, atter andre frykter høyden i riggen. Respekt blir da grunnlaget for felleskap. Alle er i samme båt – bokstavelig talt – dette gjør at båndene styrkes gjennom en reell opplevd

gjensidig avhengighet. Videre får man respekt for maritim kunnskap. Alle må lære seg hvordan skuta virker for at det skal bli fremdrift. Denne kunnskapen erverves fra erfarne sjøfolk i sivil besetning – som nyter stor respekt av kadettene. Sivil besetning respekterer kadettens ståsted som noviser og lar dem slippe til og lære gjennom prøving og feiling innenfor trygge rammer. Man må også respektere kulturen om bord, med sine særegenheter og egne koder for behørig oppførsel.

På årets tokt passet det seg slik at vi fulgte i sporene til den tyske invasjonstyrken inn Oslofjorden 9. april 1940. Dette gav anledning til en «battlestudy» der kadettene fikk anledning til å lære viktig krigshistorie «on location» og fikk dermed respekt både for eget yrkesvalg, men også for de dilemma som oppstår i krig og konflikt. Oberst Birger Eriksens valg ble drøftet grundig i så henseende. At yrket også kan være spennende fikk kadettene oppleve mot slutten av toktet der de fikk øve sammen med Sjøforsvarets kystkorvetter. Et mini krigsspill som kadettene vant!

ANSVAR

En ting som gjennomsyrrer all leder og offisersutvikling i Forsvaret er muligheten for å få tidlig ansvar. Toktet med KNM Statsraad Lehmkuhl er

Statsraad Lehmkuhl er et flott skue!

intet unntak. Kadettene setter en egen skipsledelse med stab (N-struktur). Hensikten er at så mange som mulig skal få bryne seg på leder og ansvarsroller tilpasset eget nivå. Her er det noe for alle. Man kan være kadettsjef, øvingsansvarlig, kvartersjef (leder for operasjoner på dekk), havariansvarlig, akademisk ansvarlig, ansvarlig for offisersutvikling mv. Vi prøver å la kadettene styre mest mulig av aktivitetene selv. For eksempel, for noen akademiske emner, så får kadettene oppdrag om å undervise hverandre under veiledning en lærer.

I sum så fører dette til at kadettene må sette egne mål, løse egne problemer og kommunisere mye med hverandre. Når kadettene selv bekler mange ulike funksjoner som hver for seg har ansvar for deloppdrag som henger sammen med det overordnede oppdraget, så medfører det behov for mange avklaringer av både roller, ansvar, oppgaver og myndighet. Dette må de avklare selv seg imellom, noe som krever interaksjon og kommunikasjon. Her ligger nok hoveddelen av læringen om det å ha og ta ansvar noe som igjen gir personlig vekst og utvikling som offiser og leder.

MOT

Den meste åpenbare treningen på eget mot om bord er å jobbe i riggen. Øverste rå (Røylen) er om

lag 45 meter over vannlinjen. For de aller fleste kiler det godt i magen å måtte klatre opp der for så å jobbe med seil og tauverk, gjerne i full storm om nødvendig. Sjøgangen krever også sitt. Det kan bli skummelt og skader kan oppstå både på personell og materiell i dårlig vær.

Admiral Prytz ble spurt på nyhetene etter KNM Oslo forliset i 1994 om det var farlig å seile langs kysten? Ja, så absolutt svarte han uten å nøle. Det er altså iboende farer på havet som krever et visst klokt mot for å mestre. Da er vi tilbake til det gode sjømannskapet der kalkulert skjønnsmessig risiko tas for at skuta med mannskap kommer seg gjennom stormen. Uttrykket «alle mann til brasene» sier noe om dette. Uvær kan komme fort. Da må alle mann og kvinner trå til og utvise mot for å sikre skute og personell. Dette uavhengig hvor trøtt, sliten eller sjøsyk man måtte være.

I tillegg må det utvises mellommenneskelig mot på toktet. En viktig del av offisersutvikling er å gi og få tilbakemelding på egen adferd både som leder og teammedlem. Den som gir tilbakemeldinger, må være modig nok til å si det man mener på en konstruktiv og oppbyggende måte. Den som mottar, må være modig nok til å ta til seg tilbakemeldinger selv om de kan være vanskelige å svelge. Dette motet gjelder ikke bare i formelle tilbakemeldingsrunder, men også i hverdagen om

bord. Det å si fra om standarder som glipper, både bevisst og ubevisst, er et viktig hverdags mot. Når man lever så tett over tid så oppstår det fort gnisinger som bør tas tak i så fort som mulig. Det krever mot å ta tak i ting som er ugreit og få det landet og ut av verden. Ingenting er så ødeleggende for oppdragsløsning som underliggende sosiale konflikter eller friksjoner.

En siste type mot er det å være lenge hjemmefra. Det er ikke internett eller mobildekning og sparsommelig med kommunikasjonsmuligheter hjem. For noen blir dette en viktig trening, nemlig å ha mot nok til å tåle lange dager uten å vite hvordan det står til hjemme, eller kunne søke trøst og omsorg derfra. COVID 19 har gjort dette enda mere aktuelt. Slikt sett trenes en viktig militær ferdighet; isolasjon fra hjem og kjære. Krever sitt.

Så, derfor bruker vi en over hundre år gammel seilskute til å trene vordende marineoffiserer. De skal bli gode sjøfolk, og de skal ikke minst trenes i Forsvarets viktige kjerneverdier; Respekt, Ansvar og Mot (RAM)

Med Ramsalt hilsen
Stein Hatlem Forsdahl
 Orlogskaptein/Førstelektor
 Lærer Sjømilitær ledelse
 FHS/Sjøkrigsskolen

Av John Berg, major (R)
Forsvarsanalytiker

RUSSISKE HANGARSKIP?

Mens det russiske 30 år gamle hangarskipet Kuznetsov, på 59.000 tonn, fremdeles ligger til omfattende ombygging etter en lite vellykket karriere, verserer det nå nye russiske planer. Et tidligere Prosjekt 23000E Storm plan om atomdrevne fartøyer på opp mot 100.000 tonn er for lengst skrinlagt grunnet kostnadene, og nå ser det ut til at en noe redusert plan om hangarskip på ca. 90.000 tonn også er i papirkurven. Siste nytt er planer om en Varan-klasse hangarskip, fortsatt trolig atomdrevne, på 45.000 tonn. Fartøyene skal kunne operere 24 kamphly, seks helikoptre og opptil tyve droner. Hverken i størrelse eller kapasitet vil slike hangarskip kunne konkurrere med Royal Navy's to nye 65.000 tonnere HMS Queen Elisabeth og HMS Prince of Wales. De vil ligge mer i klasse med Frankrikes atomdrevne Charles de Gaulle på 38.000 tonn, men dette planlegges erstattet med et nytt atomdrevet hangarskip på ca. 75.000 tonn.

Det Russiske hangarskipet Kuznetsov.

HAR BRITENE PENGER?

I britisk debatt hersker det tvil om det vil bli mulig å finansiere statsminister Boris Johnsons foreløpig noe løse forsvarsplan, som inkluderer en ekstrabevilgning til materiell på 16,5 milliarder pund over fire år. Planen markedsføres som grunnlag for en global strategi, som en slags parallell til den globale økonomien Johnson har lovet velgerne. Men hvor skal pengene hentes, etter Brexit og pandemien?

Planen vil trolig bli fastere i fisken når regjeringen legger frem sin lovede Integrated Review (IR) of Security, Defence, Development and Foreign Policy langtidsplan. Kritikere leser navnet som en indikasjon på at planen vil sause sammen forsvar med eksempelvis utviklingshjelp, slik at det blir vanskelig å skille ut hvor mye midler som faktisk går til forsvar. Samtidig har Riksrevisjonen NAO (National Audit Office) for fjerde år på rad meldt at eksisterende materiellplan for 2020-30 er underfinansiert, per i dag med minst 7 milliarder pund. Det har vært flere lekkasjer om IR-planen, blant annet, som tidligere meldt i spalten, at Royal Marines skal reduseres og omorganiseres.

Hangarskipet HMS Queen Elisabeth stikker i vår ut på sitt første globale tokt. Fartøyet er imidlertid ennå ikke fullt operativt. En del våpentyper mangler.

Det Egelske hangarskipet HMS Queen Elisabeth.

NY US NAVY FLÅTE?

Etter at USA gjenopprettet US Navy's 2. Flåte for Nord-Atlanteren, vurderes det nå å gjenopprette også 1. Flåte, for farvannene det østlige Sør-Kinahavet til Det indiske hav. Råtipset er at flåten i så fall vil få hovedbase i Singapore. Områdene dekkes i dag av 7. Flåte med hovedbase i Yokosuka i Japan. Hvis 2. Flåte gjenopprettes, vil en hovedoppgave være at hindre Kina i å etablere seg som kontrollerende makt i Sør-Kinahavet og i viktige farvann for sivil skipsfart som Malakkastredet. Singapore, en øystat på bare 720 kvadrat km, er i så måte ideelt plassert. Det var derfor Singapore var britenes hovedbase i regionen før andre verdenskrig, for å demme opp for Japan. Britene i Singapore måtte som kjent kapitulere 15. februar 1942, med 70.000 mann. Dette forrykket balansen i regionen dramatisk.

I dag er imidlertid US Navy for liten til alle oppgavene. Fra Obama arvet Trump en utbyggingsplan for å øke fra knappe 300 til 355 havgående fartøyer. Trump lot planen ligge og tok til og med penger fra US Navy's budsjetter til muren mot Meksiko. I de nærmeste årene fremover bør dessuten hele 48 havgående fartøyer tas ut av tjeneste, blant dem det eldste av de 11 store hangarskipene, USS Nimitz. Kort før presidentskiftet, da det var klart at Trump måtte gå, fremmet han plutselig Obamas flåteplan, med en finansieringsplan som ligger langt utenfor rekkevidde for president Joe Biden, tatt i betraktning hans store hjelpepakke og USAs enorme statsgjeld og årlige underskudd.

Det har i flere år vært diskutert hvordan US Navy skal håndtere fremtiden. Blant annet vurderer man mindre hangarskip, på størrelse med «assualt» helikopterhangarskipene i Wasp- (41.000 tonn) og America-klassen (45.000 tonn). Disse fartøyene opererer allerede i dag USAs marinekorps' F-35B STOVL (Short Take-off Vertical Landing) versjon, slik Royal Navy's 65.000 tonns Queen Elizabeth-klasse hangarskip også gjør. Videre kommer US Navy etter alt å dømme til å gjeninnføre fregatter, for første gang siden Oliver Hazard Perry-klassen. Det blir en fregatt basert på den italienske FREMM-klassen. Det vurderes også å innføre et betydelig antall mindre, ubemannede fartøyer.

Amerikansk hangar og amfibieskip i Wasp klassen.

USAs USS Nimitz.

The new BMS terminal

MilDef DT13 is the new BMS terminal chosen by the Norwegian Army. It replaces the well proven DR10 and fits in existing docking stations. DT13 is ideal as a multifunctional tablet and gives you the performance to smoothly run applications with the toughness to survive extreme environments. It complements our wide range of rugged solutions. Contact us for more information.

www.mildef.com

BELL HAVE SUPPORTED THE NORWEGIAN ARMY
FOR OVER 30 YEARS AND WE ARE FUTURE-READY
WITH THE FOLLOWING OPTIONS:

BELL 525

BELL 412

BELL V-280

CONTACT

Robin Wendling
Regional Sales Manager
Western Europe & North Sea
+33 642 158 277
rwendling@bellflight.com

Ole Petter Bakken
CEO and President
+47 468 11 828
opb@nadg.no